



Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Úřad vlády České republiky



Zpráva za rok 2020

o plnění

**Akčního plánu prevence domácího
a genderově podmíněného násilí na léta 2019 –
2022**

Úřad vlády ČR

březen 2021

Seznam zkratek:

Akční plán – Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2019 – 2022

APIC ČR – Asociace pracovníků intervenčních center České republiky

BKB – Bílý kruh bezpečí

ČR – Česká republika

Istanbulská úmluva – Úmluva Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí

MK – Ministerstvo kultury

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

MŠP – Ministerstvo spravedlnosti

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MV – Ministerstvo vnitra

MZd – Ministerstvo zdravotnictví

NNO – nestátní nezisková organizace

OSPOD – orgány sociálně-právní ochrany dětí

proFem – proFem - centrum pro oběti domácího a sexuálního násilí

Rada – Rada vlády pro rovnost žen a mužů

Rosa – Rosa – centrum pro ženy

Strategie – Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 – 2020

ÚV ČR – Úřad vlády České republiky

Výbor – Výbor pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách

Zpráva – Zpráva za rok 2020 o plnění Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2019 - 2022

1. Úvod

Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2019 – 2022 (dále jako „Akční plán“) je v pořadí třetím samostatným strategickým dokumentem vlády ČR v oblasti prevence domácího a genderově podmíněného násilí. Jeho cílem je přispět ke zlepšení postavení obětí a zlepšit systém prevence těchto forem násilí. Akční plán navazuje na předchozí Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015 – 2018 a Vládní strategii pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 – 2020.

Zpráva za rok 2020 o plnění Akčního plánu (dále jako „Zpráva“) obsahuje vyhodnocení naplňování jednotlivých úkolů Akčního plánu s termínem plnění v roce 2020 a nesplněných/neplněných nebo částečně splněných/plněných úkolů z roku předchozího, shrnutí statistik ohledně výskytu domácího a genderově podmíněného násilí¹ včetně zhodnocení jejich vývoje, přehled odborných studií v této oblasti, informace o postupu při ratifikaci a implementaci Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí a shrnutí zásadních aktivit nestátních neziskových organizací v této oblasti.

Zpráva byla vypracována sekretariátem Rady vlády pro rovnost žen a mužů ve spolupráci s Výborem pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách (dále jako „Výbor“) na základě podkladů poskytnutých jednotlivými rezorty. Výborem byla zpráva projednána a schválena dne 2021. Radou vlády pro rovnost žen a mužů byla Zpráva projednána a schválena dne 2021.

2. Vývoj v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí

2.1. Statistické informace o výskytu domácího a genderově podmíněného násilí

Zpráva obsahuje podrobný přehled statistických údajů shromažďovaných v rámci statistických ročenek kriminality a intervenčních center. Přes omezenou vypovídací hodnotu však mohou statistické údaje Policie ČR a Asociace pracovníků intervenčních center ČR (dále jako „APIC ČR“) poskytnout zajímavé srovnání a informace o vývoji v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí. Vždy je však potřeba mít na zřeteli, že se jedná pouze o malou výše skutečného počtu případů.

¹ V této souvislosti je třeba uvést, že domácí a genderově podmíněné násilí je jednou z příčin a důsledků genderové nerovnosti ve společnosti. Domácí a genderově podmíněné násilí nelze vnímat jako izolovaný problém, ale jako projev nerovnosti napříč celou společností. Při přijímání preventivních opatření je tedy třeba zaměřovat se jednak specificky na problematiku genderově podmíněného násilí a domácího násilí, ale rovněž na odstraňování genderové nerovnosti jako takové.

Graf č. 1: Počet vykázaných osob dle údajů Asociace pracovníků intervenčních center ČR v letech 2011 - 2020²



Podle evidence intervenčních center bylo v České republice v období v roce 2020 zaznamenáno 1170 případů vykázaní násilné osoby ze společného obydlí na základě rozhodnutí Policie ČR (dle zákona č. 135/2006 Sb.). Ve srovnání s rokem 2019 je to o 86 případů vykázaní méně. Nejvyšší počty vykázaní byly v roce 2020 zaznamenány v hlavním městě Praha (167 případů), Ústeckém kraji (136 případů) a Jihomoravském kraji (130 případů).³ Po zohlednění počtu obyvatel v jednotlivých krajích připadá nejvíce vykázaní na Liberecký kraj (1 vykázaní na 4 349 obyvatel).

V rámci celkového počtu vykázaní označila Policie ČR 1971 osob za ohrožené, z toho 187 mužů, 1163 žen a 621 nezletilých dětí. Nejčastěji se jednalo o případy násilí ve vztahu soužití nezletilé dítě - rodič (465 případů) a druh družka (444 případů). Nejohroženější věkovou kategorií osob ohrožených představovala kategorie 27 - 40 let (460 případů). V případech vykázaní se jednalo o 610 domácností s nezletilými dětmi, v nichž vyrůstalo 1131 dětí. Z těchto údajů vyplývá, že za osoby ohrožené byla označena přibližně pouze polovina dětí vyrůstajících v rodinách, kde došlo k vykázaní násilné osoby.

Osoby ohrožené podaly k příslušným okresním soudům celkem 1017 návrhů na předběžná opatření (dle ust. § 405 a následujících zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních), z toho v 535 případech v návaznosti na vykázaní. V případech vykázaní je intervenční centrum povinno dle § 60a, zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách kontaktovat do 48 hodin od doručení úředního záznamu o vykázaní osobu ohroženou a nabídnout jí navazující sociální pomoc. V rámci vykázaní v roce 2020 přijalo pomoc intervenční center celkem 1444 osob ohrožených, v 480 případech osoby ohrožené nabízenou pomocí intervenčních center nevyužily.

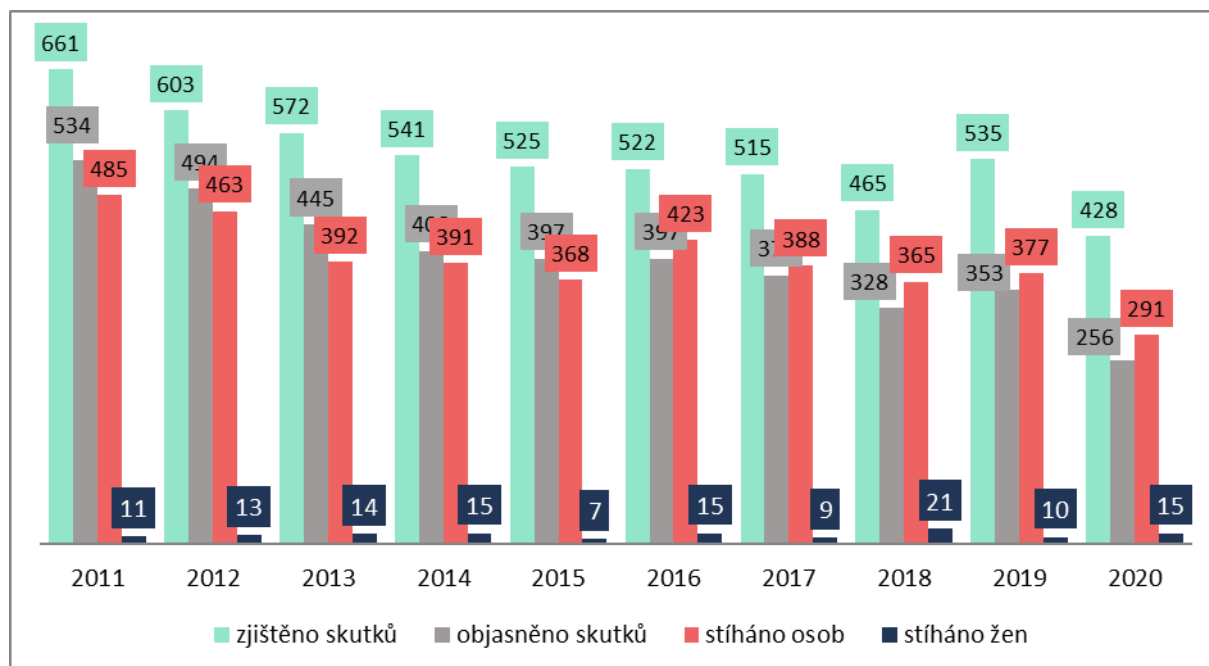
V rámci nízkoprahových kontaktů evidují intervenční centra ve sledovaném období celkem 7082 ohrožených osob, z toho 5973 žen, 599 mužů a 510 dětí. Nejčastěji v roce 2020 zažívaly osoby ohrožené násilí v manželském soužití (1679 případů), ve vztahu družka-druh (971 případů) a ve vztahu rodič-zletilé dítě (399 případů).⁴

² Statistické výstupy jsou zpracovávány na základě dat intervenčních center v České republice (§ 60a), zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Statistická data poskytla Asociace pracovníků intervenčních center ČR, z.s. Blíže viz < http://www.domaci-nasili.cz/?page_id=255>.

³ Ibid.

⁴ Ibid.

Graf č. 2: Počet trestných činů týrání osoby žijící ve společném obydlí 2011 – 2020⁵



V roce 2020 bylo zjištěno celkem 428 případů tohoto trestného činu. Oproti předchozímu roku došlo k poklesu o 117 případů. Jedná se zatím o nejprudší pokles počtu evidovaných případů tohoto trestného činu za posledních 10 let. Ze stíhaných osob za trestný čin týrání osoby žijící ve společném obydlí tvořily v roce 2020 ženy 5,2 %. Oproti předchozímu roku se jedná o nárůst o 3,3 procentního bodu v podílu žen na tomto trestném činu. Objasněnost tohoto trestného činu dosahovala 59,8 %, což představuje 10,7 % pokles oproti roku předchozímu.

Tabulka č. 1: Počet trestných činů nebezpečné pronásledování 2011 - 2020⁶

Nebezpečné pronásledování	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
zjištěno skutků	535	485	520	490	487	395	337	363	358	336
objasněno skutků	410	349	380	373	355	288	238	259	260	225
stíháno osob	380	321	328	318	282	309	268	272	289	229
stíháno žen	27	38	27	29	29	27	26	25	24	16

Trestný čin nebezpečné pronásledování je Policií ČR evidován od roku 2010, kdy došlo k jeho zakotvení v trestním zákoníku. Nebezpečné pronásledování („stalking“ - stopování, přiblížení se, pronásledování) je obsesivní fixací známého nebo neznámého pachatele na určitou osobu, kterou pak obtěžuje systematicky a úporně nevyžádanou a nechtěnou pozorností. Pachatel pronásleduje vyhlédnutou oběť dopisy, telefonicky, SMS zprávami či vtíráním se do její blízkosti.⁷

V souladu s mezinárodními úmluvami a doporučeními je nebezpečné pronásledování považováno za formu genderově podmíněného násilí. Genderová asymetrie je pak patrná

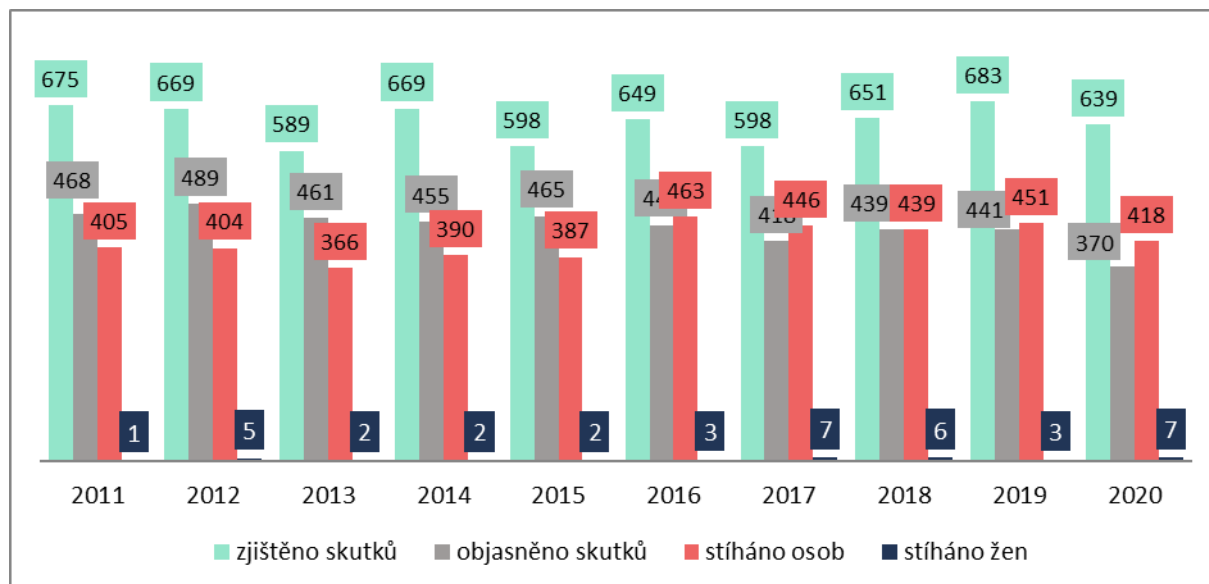
⁵ Statistické přehledy kriminality jsou dostupné online na URL: <<http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2020.aspx>>.

⁶ Zdroj: Policie ČR: <<http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2020.aspx>>.

⁷ Blíže viz Šámal, P., Korbel, F.: Trestněprávní postih nebezpečného pronásledování tzv. stalkingu. 2010. ASPI.

i při pohledu na statistické údaje evidované Policií ČR. V letech 2010 - 2020 tvoří muži 88 – 93 % stíhaných osob. Počet zjištěných skutků nebezpečného pronásledování se v letech 2010 – 2015 pohyboval okolo 500. V letech 2016 a 2017 byl zaznamenán prudký pokles v počtu registrovaných případů. V roce 2018 a 2019 se počet evidovaných činů pohyboval okolo 360. V roce 2020 bylo registrováno 336 těchto skutků, což představuje pokles o 22 případů oproti roku předchozímu. Míra objasněnosti tohoto přečinu se pohybuje mezi 65 a 75 %.

Graf č. 3: Počet trestných činů znásilnění 2011 - 2020⁸



Trestného činu znásilnění se dopustí, kdo jiného násilím nebo pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu styku, nebo kdo k takovému činu zneužije jeho bezbrannosti. Změněná dikce v trestním zákoníku s účinností od 1. 1. 2010 umožňuje jako trestný čin znásilnění postihovat i jednání, která podle předchozí právní úpravy bylo možné kvalifikovat jen jako vydírání. Toho bylo dosaženo vypuštěním podmínky bezprostřednosti u pohrůžky násilím, rozšířením jednání i na pohrůžku jiné těžké újmy a rozšířením trestnosti na všechny formy pohlavního styku (dříve jen soulož, obdobný pohlavní styk).⁹

V předchozích letech Policie ČR evidovala přibližně 550 – 700 případů znásilnění ročně. Dle odborných studií se ale jedná o přibližně 5 – 10 % skutečného výskytu znásilnění.¹⁰ Počet zjištěných trestných činů znásilnění v loňském roce poklesl z 683 na 639, což představuje pokles o 44 nahlášených případů. Míra objasněnosti u ohlášeného znásilnění činila v roce 2019 57,9 % (pokles o 7,1 p.b. oproti roku předchozímu).¹¹ Trestného činu znásilnění se dopouštějí zpravidla muži. Ženy tvořily ve v roce 2020 1,7 % stíhaných osob (nárůst o 1 % oproti roku předchozímu).

Tabulka č. 2: Počet trestných činů vraždy motivované osobními vztahy 2011 - 2020¹²

⁸ Statistické přehledy kriminality jsou dostupné online na URL: <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2020.aspx>.

⁹ Blíže viz Grřivna, T.: Trestné činy pro lidské důstojnosti v sexuální oblasti v novém trestním zákoníku. ASPI. 2009.

¹⁰ Blíže viz např. Home Office Research Study: A Gap or A Chasm? Attrition in Reported Rape Cases. 2005.

¹¹ Podle výzkumu Amnesty International je počet odsouzených pachatelů všech případů znásilnění (více než 7000 případů) pouze 2 %, tedy asi 150 pachatelů. Z toho vyplývá nepoměr v míře objasnění nahlášených případů a v míře odsouzení pachatelů. Pokud vezmeme v úvahu míru nahlášení 5 - 10%, jednalo by se o 350 – 700 nahlášení. Je tedy patrné, že většina pachatelů znásilnění odsouzena není. Blíže viz: <https://www.amnesty.cz/news/1418/nosi-minisukne-o-znasilneni-si-koledovala-mysli-si-tretina-cechu>.

¹² Zdroj: Policie ČR: <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2018.aspx>.

Vraždy motivované osob. vztahy	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
zjištěno skutků	108	104	103	78	86	74	80	65	71	76
objasněno skutků	98	102	100	71	78	69	77	62	71	73
stíháno osob	101	111	109	71	85	75	82	64	75	73
stíháno žen	11	13	16	12	20	10	19	8	17	16

K nejzávažnějším trestným činům souvisejícím s domácím násilím patří vraždy motivované osobními vztahy. Ne všechny vraždy motivované osobními vztahy představují vyústění domácího násilí. Zároveň je patrné, že vraždy související s domácím násilím tvoří nezanedbatelnou část celkového počtu vražd motivovaných osobními vztahy.¹³ Největší počet vražd motivovaných osobními vztahy byl zaznamenán v letech 2010 – 2013. V roce 2019 bylo Policií ČR zjištěno celkem 76 případů těchto vražd, což představuje nárůst o 5 těchto skutků oproti roku předešlému. Míra objasněnosti vražd motivovaných osobními vztahy dosahovala v roce 2020 96,1 % (pokles o 3,9 % oproti roku předešlému).

2.2. Realizované studie o domácím a genderově podmíněném násilí

Stejně jako předchozí souhrnné zprávy obsahuje i tato přehled nejdůležitějších odborných studií o domácím a genderově podmíněném násilí. Tyto studie jsou zásadní pro pochopení celého rozsahu domácího a genderově podmíněného násilí, jeho příčin a dopadů. Cílem této kapitoly je stručně shrnout nejzásadnější z těchto studií realizovaných a publikovaných v ČR v roce 2020. Nejedná se tedy o ucelený a vyčerpávající výčet, nýbrž o základní shrnutí.

V roce 2020 realizovala APIC ČR šetření mezi svými klienty a klientkami „Domácí násilí v první vlně epidemie c-19“ zaměřené na dopady pandemie a souvisejících opatření na osoby ohrožené domácím násilím.¹⁴ V období od března do srpna 2020 bylo realizováno dotazníkové šetření v intervenčních centrech na území celé České republiky. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 375 respondentů a respondentek z řad klientů a klientek intervenčních center. Jedním z hlavních zjištění této sondy je, že téměř pětina (19,7 %) osob ohrožených domácím násilím z řad klientek a klientů intervenčních center zaznamenala, že v rámci situace pandemie a souvisejících opatření agresor své chování změnil, a to zhoršil (stupňoval agresivitu, užíval více alkohol, drogy, zvýšil kontrolu nad osobou ohroženou) či používal nový druh násilí, jako je zastrašování a vyhrožování. Většina osob ohrožených (80,3 %) z řad klientů a klientek intervenčních center zhoršení nezaznamenala. Šetření také ukázalo, že ohrožené osoby začaly vyhledávat pomoc intervenčních center častěji až po rozvolnění mimořádných opatření.

Dopady pandemie covid-19 na osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím se v minulém roce zaměřil také kvalitativní výzkum realizovaný Sociologickým ústavem Akademie věd ČR (dále jako „Sociologický ústav AV ČR“) a Fakultou humanitních studií Univerzity Karlovy (dále jako „FHS UK“).¹⁵ První fáze výzkumu probíhala formou rozhovorů

¹³ Blíže viz Voňková, J., Oplatek D.: Vraždy v kontextu domácího násilí. ProFem. 2015. Dostupné z: <http://www.profem.cz/shared/clanky/334/Vrazdy_v%20kontextu%20DN.pdf>.

¹⁴ APIC ČR. 2020. Domácí násilí v první vlně epidemie C19. Dostupné z: <<https://www.domacinasili.cz/domaci-nasili-v-prvni-vlne-epidemie-c19/>>.

¹⁵ Sociologický ústav AV ČR. Fakulta humanitních studií UK. 2020. Násilí na ženách v souvislosti s covid-19 – výzkumná zpráva. Dostupné z: <https://www.soc.cas.cz/sites/default/files/publikace/blanka_nyklova_dana_moree_-_nasili_na_zenach_v_souvislosti_s_covid-19.pdf>, Domácí násilí za COVID-19: Když z pasti není úniku (a pomoc

s oběťmi násilí z řad klientek organizací Rosa – Centrum pro ženy, Acorus a proFem – centrum pro oběti domácího a sexuálního násilí, a sledování vývoje konkrétních anonymizovaných případů, a to od 18. dubna do 5. května 2020. Data byla poté doplněna o rozhovory s pracovníci a pracovníky dalších neziskových organizací poskytujících pomoc obětem násilí. Z výsledků kvalitativního výzkumu vyplynulo, že v důsledku nouzového stavu a souvisejících preventivních opatření vzrostl počet případů domácího násilí, čímž se přirozeně zvýšil zájem o služby, které pomáhají obětem tohoto typu násilí. Poptávka po těchto službách se v této době zvýšila o 30 až 40 %.¹⁶ Dle odborníků a odbornic je však fyzické násilí s viditelnými stopami a následky pouze špičkou ledovce. Násilí se často objevuje v méně nápadné formě, může jít například o opakující se dlouhodobou kombinaci psychického, fyzického, sexuálního a ekonomického násilí. Především tedy v období pandemie tak mohli agresori v důsledku omezení pohybu a sociálních kontaktů oběti ještě snadněji kontrolovat a ovládat. Mimo jiné situace pandemie též poukázala na dlouhodobé mezery v poskytování pomoci obětem různých forem násilí, a to ze strany státních institucí – zejména policie, soudů a orgánů sociálně-právní ochrany dětí (dále jako „OSPOD“).

V roce 2020 byly zveřejněny také výstupy druhé fáze výzkumu Sociologického ústavu AV ČR a FHS UK.¹⁷ Z výstupů této fáze výzkumu vyplývá, že „násilí je lépe podchyceno tam, kde Policie ČR zůstane s rodinou ve styku a zapojí do monitorování či řešení situace další složky, např. OSPOD, intervenční centrum či neziskovou organizaci. Výzkum ukázal, že v případech řešených OSPOD lépe fungovala proaktivní pracoviště, která se i během nouzového stavu snažila udržovat styky s rodinami, u nichž předpokládala možnost nárůstu násilí, případně preventivně navštěvovala lokality, kde nárůst násilí předpokládala. Z provedené fáze výzkumu vyplynulo mj. také to, že přestupkové komise v rámci vyhodnocování přestupků nemají potřebné kompetence k posouzení spáchaného násilí a jeho následků. Postihy, které mohou uložit, navíc demotivují i deprimují oběti či jejich děti, které se rozhodly celou situaci řešit, a naopak mohou posílit osoby, které se násilí dopouštějí. Výzkum též potvrdil nedostatek a potřebu zřízení dalších míst v azylových domech a upozornil na přetíženost neziskových organizací poskytujících specializované služby obětem domácího a sexuálního násilí v důsledku přetrvávající pandemické situace a souvisejících opatření.

V roce 2020 publikoval Institut pro kriminologii a sociální prevenci analýzu trendů kriminality za předchozí rok.¹⁸ Analýza o vývoji kriminality a trestní politiky v roce 2019 úhrnně konstatuje, že pokračovaly dosavadní střednědobé trendy, a to i přes mírný vzestup evidované kriminality, který v počtu evidovaných trestných činů činil 3,5 %, v počtu stíhaných a vyšetřovaných osob 1,5 %. Ve struktuře kriminality nadále dominovala majetková trestná činnost. Jako jediná stabilně stoupá v ČR křivka mravnostní kriminality, počty skutků za posledních deset let narostly o téměř 60 %. V porovnání s rokem předchozím jde o 3% nárůst v počtu trestných činů. Oproti roku 2018 opět mírně narostl počet znásilnění (z 651 skutku na 683), Pohlavní zneužívání ostatní také meziročně navýšilo, o cca 40 skutků. K nárůstu mravnostní kriminality přispívá i aktivní využívání moderních informačních technologií, kdy je často detekováno páčání tohoto typu trestné činnosti prostřednictvím sociálních sítí. Kybernetická kriminalita obecně na celém světě zaznamenává dynamický vývoj. Počty činů narůstají i v ČR, teď meziročně o téměř o čtvrtinu na 8 417 skutků, a to je ještě nutno počítat s výraznou latencí. Oblasti, kam se kyberkriminalita nejčastěji zaměřuje,

funguje jen někdy). Dostupné z: <<https://www.soc.cas.cz/aktualita/domaci-nasili-za-covid-19-kdyz-z-pasti-neni-uniku-pomoc-funguje-jen-nekdy>>.

¹⁶ To vyplynulo jednak z rozhovorů s představiteli jednotlivých organizací, kteří tuto poptávku po službách napříč celou Českou republikou potvrzovali, tak z dostupných dat ohledně počtu kontaktů těchto organizací v letech 2019 a 2020. Např. pracovnice organizace ROSA v roce 2020 odpověděly celkem na 1990 příchodích telefonních hovorů a internetových dotazů prostřednictvím e-mailu, chatu a messengeru oproti 1282 v roce předchozím (tedy nárůst o polovinu všech kontaktů). Organizace proFem uvádí ve svých interních materiálech podobný poměr.

¹⁷ Sociologický ústav AV ČR. 2020. Domácí násilí za COVID-19: Je to o lidech? Dostupné z: <<https://www.soc.cas.cz/aktualita/domaci-nasili-za-covid-19-je-o-lidech>>.

¹⁸ Institut pro kriminologii a sociální prevenci. 2020. Dostupné z: <<http://www.ok.cz/iksp/docs/462.pdf>>.

jsou zejména výroba a šíření pornografie, včetně dětské, legalizace výnosů z trestné činnosti pomocí kryptoměn, využívání darknetu k páčání trestné činnosti, trestné činy cílící na uživatele sociálních sítí (sexting, hatecrimes, kyberšikana atp.), hrozby spojené s elektronickou komunikací (spamy, phishing, šíření ransomware, ad.), podvodné e-shopy nebo šíření obsahu v rozporu s autorským právem. Tyto trendy ovšem mohou být v roce 2020 překryty aktuálními problémy, které se mohou ve vývoji kriminality objevit v důsledku pandemie koronaviru, která znamenala podstatný sociální a ekonomický dopad.

Centrum prevence rizikové virtuální komunikace Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci v roce 2020 zveřejnila výzkumnou zprávu „Nebezpečné internetové výzvy pohledem českých dětí“.¹⁹ Do výzkumu se prostřednictvím online dotazníku zapojilo 4952 žáků a žákyň základních a středních škol ve věku 12-19 let. Dle výstupů šetření děti nejčastěji tráví na internetu dvě až tři hodiny (40 % dotázaných) a nejméně často méně než hodinu (5,6 % dotázaných). Nejvíce žáků a žákyň ve věku 12-15 let tráví na internetu dvě až tři hodiny a žáci a žákyně ve věku 16-19 let čtyři až pět hodin. Šetření dále ukázalo že, 70,1 % dětí si myslí, že internet není bezpečné místo. Nejvíce děti vidí riziko v jakémkoli zneužití osobních údajů (18,5 %), dále se často jako riziko internetu objevovala kyberšikana (16,4 %) a predátoři nebo „úchylové“ (16,4 %). Dále 1,9 % žáků a žákyň zmínilo i darkweb a 1,8 % výzvy na internetu. Většina dotazovaných dětí ani jejich blízcí (82,5 %) se nestali obětí nebezpečného chování na internetu. Ti, kteří se stali nebo znají někoho, kdo se stal obětí nebezpečného chování na internetu, nejčastěji zmiňovali sexting (21,7 %) a kyberšikanu (21,2 %). Mezi odpověďmi se objevilo i vydírání, (14,5 %), vyhrožování (10,1 %) nebo „hekři“ (13,1 %). Necelé tři čtvrtiny dotázaných si myslí, že na internetu jsou nebezpečné návody: návody na výbušniny (21,5 %), vraždu nebo sebevraždu (19,1 %), sebepoškozování (9 %), návody nebezpečné pro zdraví (8,8 %) nebo návody na výrobu zbraní (9,9 %). Většinu dotázaných (94 %) nikdo nenaváděl k napodobování nějakého chování z internetu. Nejvíce byli respondenti a respondentky nuceni ke zveřejňování nebo posílání nahých fotografií (30,1 %) a k napodobování tanců z TikToku (23,4 %). 86 % dotázaných dětí už slyšelo o internetových výzvách. 70 % už výzvy vidělo na internetu. 24 % respondentů vidělo plnění výzvy na vlastní oči. Z toho 17 % je plnilo a 40 % respondentů zná někoho, kdo plnil nějakou internetovou výzvu. Nejznámější výzvou mezi respondenty byla Modrá velryba (59,9 %).²⁰ Více než třetina respondentů (38 %) by se v krizové situaci svěčila rodiči. Druhá nejčastější odpověď (30,6 %) byl kamarád nebo kamarádka, třetí nejčastější odpověď byla rodina (10,1 %). Škola je primárním zdrojem informací (48 %) o nebezpečích spojených s internetem, s rodiči o těchto rizicích hovořilo 26,4 % dotázaných dětí.

MPSV v průběhu roku 2020 realizovalo Analýzu dostupnosti specializovaných sociálních služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím v ČR.²¹ Kromě analýzy stávajícího stavu, tedy všech registrovaných sociálních služeb s cílovou skupinou oběti domácího násilí, byla na základě předchozích analýz a mezinárodních standardů v této oblasti stanovena pro účely další analýzy kritéria specializace služby pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím. Do dotazníkového šetření se zapojilo celkem 122 (z 259) sociálních služeb s registrovanou cílovou skupinou oběti domácího násilí. Na základě stanovených kritérií a požadavků bylo identifikováno 36 specializovaných sociálních služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím, což odpovídá 29,5 % sociálních služeb, které se zapojily do dotazníkového šetření. Zjištění týkající se specializace sociálních služeb pro oběti domácího a genderově podmíněného násilí v České republice byla následně využita k vyhodnocení naplňování Minimálních standardů Rady

¹⁹ Centrum prevence rizikové virtuální komunikace PedF ÚPOL. 2020. Nebezpečné internetové výzvy pohledem českých dětí. Dostupné z: <<https://www.e-bezpeci.cz/index.php/ke-stazeni/vyzkumne-zpravy/142-nebezpecne-internetove-vyzvy-2020/file>>.

²⁰ Modrá velryba – Plnění třiceti úkolů pod vedením a donucováním kurátora hry, přičemž posledním úkolem má být sebevražda.

²¹ MPSV. 2021. Analýza dostupnosti specializovaných sociálních služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím v ČR. Dostupné z: <<http://rsss.mpsv.cz/projekt/vystupy-a-dokumenty>>.

Evropy pro podpůrné služby v oblasti násilí proti ženám. Z dostupných dat vyplývá, že požadavky minimálních standardů Rady Evropy týkající se kapacity a dostupnosti jednotlivých druhů služeb jsou v českém prostředí naplněny pouze v případě linky pomoci. V případech poradenství, azylových domů, krizové pomoci a krizových center pro oběti sexuálního násilí k naplnění těchto požadavků nedochází. V případě dostupnosti lůžek (rodinných míst) ve specializovaných azylových domech pro oběti domácího a genderově podmíněného násilí identifikoval zpracovatel deficit ve výši cca 680 až 3 000 lůžek. Vedle nedostatku dostupných lůžek v azylových domech byl identifikován deficit kapacity poradenských služeb (counselling). Aby ČR naplňovala doporučení Rady Evropy, muselo by vzniknout dalších cca 54 specializovaných služeb poradenství, které by byly vhodně regionálně rozmístěny. Dále je nutné zmínit neexistenci center pro problematiku znásilnění (rape crisis centres) a center sexuálního napadení (sexual assault centres). Dle doporučení Rady Evropy, resp. pro naplnění těchto doporučení by bylo třeba vytvořit přibližně 27 krizových center pro problematiku znásilnění, respektive 14 center sexuálního napadení, která by byla vhodně regionálně rozmístěna.

Z pohledu geografické dostupnosti specializovaných služeb pro oběti násilí obecně, bylo v mnoha krajích zjištěno, že specializovaná služba je dostatečně dostupná pro značnou část obyvatel (vzdálenost do 30 km). Hlavní podíl na dostatečné dostupnosti specializovaných služeb mají intervenční centra. Pokud má tato služba v kraji více zařízení a jsou vhodně umístěna na území kraje, je zpravidla zajištěna dostatečná geografická dostupnost (do 30 km) specializované služby v kraji. V krajích, kde je pouze jedno zařízení této služby, je geografická dostupnost pro významnou část obyvatel nedostatečná. Pokud se však podíváme na dostupnost jednotlivých druhů specializovaných sociálních služeb mimo intervenční centra, zjišťujeme, že specializované azylové domy pro oběti jsou pro většinu obyvatel mimo Prahu a Jihomoravský kraj nedostupné. Obdobná situace panuje i u specializované služby krizová pomoc. Nedostatečná dostupnost byla zjištěna také u specializovaného sociálního poradenství. Centrum pro oběti sexuálního násilí v ČR doposud neexistuje žádné. Kapacitní dostupnost se však mezi kraji výrazně liší a nezávisí na počtu specializovaných služeb v kraji. Je tak možné, že i přes dostatečnou geografickou dostupnost bude služba z důvodu chybějící kapacity v některých případech nedostupná.²²

Nadace Vodafone ČR v roce 2020 prostřednictvím agentury Focus realizovala průzkum veřejného mínění s názvem „Problematika domácího násilí optikou české populace“.²³ Cílem průzkumu bylo zmapovat, co veřejnost chápe jako domácí násilí, jaké jsou její postoje k závažnosti jednotlivých projevů domácího násilí a jakou ochotu mají lidé kontaktovat vybrané instituce či organizace v případě zjištění, že někdo z jejich blízkých zažívá domácí násilí. Výzkum byl proveden na reprezentativním vzorku populace ČR starší 18 let ve dnech 23. října – 1. listopadu 2020. Z výsledků provedeného průzkumu mj. vyplývá, že drtivá většina dotázaných (85 %) považuje domácí násilí za závažné či podstatné téma. Téměř dvě třetiny (62 %) jej považují za téma, kterému není věnována dostatečná pozornost. Myslí si to především ženy (73 % ženy vs. 50 % muži) osoby v domácnosti (75 %), častěji lidé starší 65 let (66 %), důchodci (65 %) a studující (67 %). Zjištěné údaje dále ukazují, že jako nejzávažnější projevy domácího násilí vnímá česká veřejnost: ohrožení zbraní, vyhrožování zabitím či zabitím rodinných příslušníků, použití fyzického násilí vůči dětem s úmyslem ublížit partnerce/partnerovi a škrcení (za velmi závažnou újmu je označilo téměř 90 % dotázaných). O něco menší míru závažnosti, ale stále velmi významnou, přisuzují dotázaní: odmítnutí pomoci v případě zranění či nemoci nebo zanechání na nebezpečném místě nebo v ohrožující situaci, a dále sem řadí facku, pohlavek, ránu pěstí, kopání, tahání za vlasy, smýkání za vlasy (přes 70 % dotázaných). Kolem dvou třetin dotázaných vidí potenciální velmi závažnou újmu v případě: nucení k sexu nebo sexuálním praktikám, které nejsou

²² Ibid.

²³ Nadace Vodafone ČR. 2020. Problematika domácího násilí optikou české populace. Dostupné z:

<https://www.nadacevodafone.cz/upload/documents/prilohy/Dom%C3%A1c%C3%AD%20n%C3%A1sil%C3%AD_nadace%20Vodafone.pdf>.

vítané nebo jsou ubližující či poškozující, ohrožování nebezpečnou jízdou v automobilu a také zamezování ve styku s rodinou, s přáteli či bránění styku s dětmi. Názor na závažnost jednotlivých typů násilného chování se mírně liší podle pohlaví – obecně většinu sledovaných projevů násilného chování považují za závažnější ženy.

2.3. Informace o postupu při podpisu, ratifikaci a implementaci Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí

Istanbulská úmluva představuje mezinárodněprávní dokument stanovující standardy v oblasti prevence a potírání domácího a genderově podmíněného násilí. Istanbulská úmluva byla k podpisům otevřena 11. května 2011 během 121. zasedání Výboru ministrů Rady Evropy v Istanbulu. Ke dni 8. března 2021 ze 47 států Rady Evropy ratifikovalo Istanbulskou úmluvu 34 států a dalších 11 států ji zatím jen podepsalo. Jedním z těchto států je i Česká republika, která podepsala tuto úmluvu dne 2. května 2016. Jediné státy Rady Evropy, které Istanbulskou úmluvu zatím nepodepsaly, jsou Rusko a Ázerbájdžán.

Evropská unie jako celek přistoupila k podpisu dne 13. června 2017. Evropský parlament dne 28. listopadu 2019 přijal usnesení o přistoupení EU k Istanbulské úmluvě a o opatřeních pro potírání genderově podmíněného násilí, ve kterém vyzval Radu EU, aby bezodkladně dokončila ratifikaci Istanbulské úmluvy Evropskou unií na základě širokého přistoupení bez jakýchkoliv omezení a aby prosazovala její ratifikaci všemi členskými státy. Současně vyzval Radu EU a Evropskou komisi, aby zajistily plné začlenění Istanbulské úmluvy do legislativního a politického rámce EU. Evropský parlament mj. dále vyzval zejména Bulharsko, Česko, Maďarsko, Lotyšsko, Litvu, Slovensko a Spojené království, které úmluvu podepsaly, avšak neratifikovaly, aby tak neprodleně učinily a ostře odsoudil pokusy zvrátit již učiněné kroky k provedení Istanbulské úmluvy a potírání násilí na ženách v některých členských státech.²⁴

Usnesením vlády ČR ze dne 8. února 2016 č. 114 bylo ministru spravedlnosti uloženo předložit vládě návrh legislativních opatření k zajištění provádění Istanbulské úmluvy do 30. června 2017. Tato opatření byla zahrnuta do novely trestního zákoníku, která byla publikována pod č. 287/2018 Sb. a která nabyla účinnosti dne 1. února 2019. Ministerstvo spravedlnosti předložilo návrh na ratifikaci Istanbulské úmluvy do meziresortního připomínkového řízení 2. února 2020. Vypořádaný materiál byl bez rozporů předložen a zařazen na program jednání vlády ČR dne 27. července 2020. Z programu tohoto jednání byl však materiál stažen. Další termín projednání návrhu materiálu vládou ČR nebyl stanoven.

2.4. Základní informace o zásadních akcích a výstupech činnosti občanského sektoru v roce 2020

Nestátní neziskové organizace a poskytovatelé sociálních služeb hrají zásadní roli v prevenci domácího a genderově podmíněného násilí a pomoci jeho obětem. Tyto organizace rovněž přispívají ke zvyšování společenského povědomí o problematice domácího a genderově podmíněného násilí, realizují řadu výzkumných projektů a prohlubují kompetence pomáhajících profesí. Následující kapitola stručně shrnuje realizované projekty a zásadní události v oblasti prevence domácího a genderově podmíněného násilí, které proběhly v uplynulém roce v rámci neziskového sektoru.

V roce 2020 organizace Acorus pokračovala v poskytování registrovaných pobytových a ambulantních služeb pro oběti domácího násilí a jejich děti. Podařilo se také rozšířit služby

²⁴ Blíže viz: <https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2019-0080_CS.html>.

o ambulantní krizovou pomoc pro děti do 18 let věku. Nově bylo v roce 2020 zavedeno chatové poradenství. V reakci na situaci kolem pandemie covid-19 byly rozšířeny možnosti poskytování poradenství a socioterapií o distanční formy. V rámci preventivních programů pro školy byly realizovány besedy k tématu domácího násilí pro studující a kurzy pro odbornou veřejnost. Realizace těchto kurzů byla výrazně ovlivněna pandemickou situací. Stejně jako v předchozích letech byly realizovány benefiční a charitativní akce pro laickou veřejnost s cílem citlivě veřejnost seznamovat s tématem domácího a genderově podmíněného násilí. V rámci pracovní skupiny Výboru pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách, se Acorus spolupodílel na tvorbě standardů pro práci s osobami ohroženými. V roce 2020 Acorus společně s organizacemi proFem a Rosa založili Koalici specializovaných center pro ženy zažívající násilí NeNa (www.koalicenena.cz).²⁵

Bílý kruh bezpečí v uplynulém roce nadále poskytoval tři registrované sociální služby (telefonickou krizovou pomoc, odborné sociální poradenství, intervenční centra). V rámci krizové pomoci pokračoval provoz bezplatné telefonické linky pomoci pro oběti kriminality a domácího násilí. Telefonní krizovou pomoc využilo v loňském roce celkem 8536 uživatelů služby (z toho více jak 64 % žen). Volající ženy řešili v 28 % problém domácího násilí a v 10 % trestné činy znásilnění, sexuální nátlak, nebezpečné pronásledování, nebezpečné vyhrožování, ublížení na zdraví, omezování osobní svobody a vydírání. Přes dlouhodobá omezení v důsledku pandemie covid-19 se Bílému kruhu bezpečí v roce 2020 podařilo pokračovat v realizaci přednášek a výcviků. Dne 13. srpna 2020 realizoval Bílý kruh bezpečí pracovní setkání se zástupci a zástupkyněmi Policejního prezidia zaměřené mj. na poskytovanou pomoc a podporu obětem znásilnění bezprostředně po oznámení tohoto trestného činu. Obdobná pracovní setkání proběhla na krajské úrovni v Kraji Vysočina a v Jihočeském kraji. Ostatní krajské akce byly zrušeny z důvodu pandemických opatření v 2. vlně. Koncem roku 2020 byla uskutečněna také celostátní kampaň na propagaci Linky pomoci obětem (116 06) prostřednictvím distribuce záložek do knih s odkazem na tuto linku v síti knihoven v celé ČR. Na kampaň budou navazovat besedy se čtenáři a čtenářkami ve velkých knihovnách. Co se týče dopadů pandemie covid-19 Bílý kruh bezpečí zaznamenal zhoršení situace především pro oběti týrání během 2. vlny pandemie. V druhé vlně se předchozí týrání rychleji vracelo do starých kolejí anebo nabíralo ještě na větších obrátcích. V roce 2021 lze očekávat nárůst klientely právě v poradnách pro oběti domácího násilí, v azylových domech a na dalších místech pomoci. Těmto závěrům nasvědčují dostupné údaje Bílého kruhu bezpečí z ledna 2021, kdy se téměř polovina přijatých hovorů na Lince pomoci obětem týkala právě několik let probíhajícího domácího násilí s aktuální eskalací. Volající k hledání pomoci motivovalo právě zhoršující se chování násilné osoby.

Centrum Locika v roce 2020 pokračovalo v realizaci projektu „Dětství bez násilí“. V rámci projektu byly poskytovány odborné služby pro děti a jejich rodiče z Prahy a Středočeského kraje s cílem zastavit násilí v jejich rodinách, pomoci dětem se vyrovnat s následky násilí v rodině a zabránit trans-generačnímu přenosu násilí. Centrum Locika mj. nadále realizovalo vzdělávací kurzy pro odborníky a odbornice zaměřené na práci s celým rodinným systémem ohroženým domácím násilím, konferenci „Děti ohrožené rozvodem x domácím násilím“ (19. listopadu 2020) a návazný diskuzní panel (4. prosince 2020). Centrum Locika se také v rámci činnosti Pracovní skupiny pro práci s dětmi ohroženými násilím v rodině podílela na přípravě Standardů práce s ohroženými dětmi pro profese v nejčastějším kontaktu s touto cílovou skupinou.

Persefona se v roce 2019 nadále věnovala dlouhodobé komplexní pomoci dospělým obětem domácího násilí, sexuálního zneužívání a znásilnění v rámci Jihomoravského kraje. V důsledku pandemie covid-19 a souvisejících omezujících opatření situaci byly značně

²⁵ Toto uskupení navázalo spolupráci se společností Ikea, jejímž výsledkem je celostátní kampaň #zabezpecnydomov.cz akcentující nepřijatelnost násilí na ženách a domácího násilí vůbec. Bližší informace ke kampani IKEA jsou dostupné z: <https://www.ikea.com/cz/cs/this-is-ikea/community-engagement/zabezpecnydomov-pub10df5240>

omezeny vzdělávací a propagační aktivity organizace. Organizace se v rámci těchto aktivit zaměřila především na nemocnice, ve kterých proběhly dvě kampaně na prezentaci služby formou spotů na televizích v čekárnách Fakultní nemocnice Brno. Na jaře 2020 došlo v souvislosti s omezujícími opatřeními k nucenému útlumu prezenčního poradenství. Jako alternativa bylo nabídnuto chatové poradenství a další různé formy on-line konzultací. Co se týče dopadů pandemie covid-19 na násilí, Persefona nezaznamenala zásadní změnu podob násilí, ale konflikty, díky společnému pobytu v domácnostech, byly častější, čímž se zvyšovala jejich intenzita. Kromě dekompenzace psychického stavu a obrovského vyčerpání, musely oběti čelit intenzivnějším/četnějším útokům. Některé klientky přišly o práci, poklesy příjmů domácností se stávaly dalším spouštěčem eskalace násilí v rodinách. Oběti násilí často narážely na nedostupnost krizových lůžek a azylových domů.

Pro Dialog se v roce 2020 nadále zaměřoval na práci s dětmi a jejich rodiči, mezi nimiž se vyskytují všechny formy genderově podmíněného násilí. Mezi klíčové aktivity patřilo asistované setkávání s nácvikem rodičovských kompetencí, asistované předávání s nácvikem komunikačních dovedností, odborné konzultace a snaha o dialog mezi rodiči s cílem zajistit důstojné podmínky soužití a zdravý vývoj dětí.

Organizace proFem pokračovala v roce 2020 v rozmanité činnosti, která zahrnuje také sociální a právní služby pro oběti domácího a sexuálního násilí. Organizace také rozšířila služby poskytované obětem sexuálního násilí, a to konkrétně o skupiny pro oběti zneužívání v dětství a skupiny pro oběti sexuálního násilí v dospělosti. V rámci osvětové činnosti uspořádala organizace u příležitosti Mezinárodního dne proti násilí na ženách online odborný kulatý stůl s názvem Možnosti a limity jednotlivých psychoterapeutických přístupů pro práci s oběťmi sexuálního násilí. Nabourávání tabu a zvyšování informovanosti o tématu sexuálního násilí se věnuje kampaň Proč jsme to nenahlásili, kterou v roce 2020 ve spolupráci s proFem začala realizovat skupina pěti studentek a studentů, a to především prostřednictvím sociálních sítí. Organizace též aktualizovala a vydala publikaci Vaše právo: první právní pomoc ženám, obětem domácího násilí. ProFem ve spolupráci s organizacemi In IUSTITIA a Rozkoš bez rizika uspořádal v loňském roce tiskovou konferenci Oběti trestných činů často bez účinné pomoci zaměřenou na připomínky k novele zákona o obětech trestných činů, zejména co se týče nevhodné definice zvláště zranitelné oběti. Organizace proFem reagovala také na změněnou společenskou situaci v souvislosti s pandemií covid-19 a spolupodílelo se na první fázi kvalitativního výzkumu realizovaného FHS UK ve spolupráci s AV ČR s názvem *Násilí na ženách v souvislosti s covid-19* (blíže viz kapitola 2.2).

Organizace Rosa – centrum pro ženy (dále jako „Rosa“) pokračovala v roce 2020 v poskytování služeb obětem domácího násilí: odborného sociálního poradenství (Informační a poradenské centrum) a azylového domu pro ženy a jejich děti, oběti domácího a genderově podmíněného násilí s utajenou adresou. Činnost obou služeb byla v roce 2020 ovlivněna pandemií Covid-19, avšak v žádném období roku nedošlo k přerušení či omezení provozu. Počet klientek, které došly na konzultace face-to-face se v důsledku opatření souvisejících s covid-19 snížil, vzrostl ale počet distančních konzultací. Od propuknutí pandemie covid-19 a zavedení omezujících opatření na jaře 2020 Rosa nabízela alternativní možnosti distančního poradenství. Byla zřízena další kontaktní telefonická linka vedle stávající SOS linky a bylo zavedeno poradenství prostřednictvím chatu, konzultace prostřednictvím Skype, MS Teams a facebook messengeru. Celkově počet kontaktů telefonické a online pomoci vzrostl ve srovnání let 2019 a 2020 o 44 % a délka všech hovorů (telefonických + online) rovněž o 44 %. Rosa se v roce 2020 podílela také na vzniku a rozšíření první aplikace pro oběti domácího násilí a širokou veřejnost Bright Sky CZ s Nadací Vodafone. U příležitosti mezinárodního dne proti násilí na ženách vydala Rosa zpravodaj, kde zveřejnila seznam „Tichých svědkyň“ (197 zavražděných žen v důsledku domácího násilí za posledních 20 let).

Spondea v roce 2020 pokračovala v realizaci projektů „Cesta od násilí k důstojnosti a soběstačnosti“, „Cesta ze sociálního vyloučení zvládnutím důsledků násilí v rodině“ a „Společně z bludného kruhu traumatu“. Projekty řeší nepříznivé sociální situace vznikající v důsledku ohrožení domácím násilím, v důsledku násilí páchaného vůči blízkým ve společné domácnosti nebo po ukončení vzájemného vztahu. Aktivita cílí na problematiku běžného života, které souvisejí s dopady násilí na pracovní výkon a udržení se na trhu práce a problematiku dětí, resp. celých jejich rodin, zasažených traumatickou událostí (včetně násilí v rodině). Spondea se v roce 2020 dále zaměřovala na prevenci na školách a změny vzdělávání, které sebou přinesla pandemie covid-19 a související opatření. Spondea v roce 2020 nabízela následující tři programy primární prevence na školách: Když doma není doma, Násilí do vztahu nepatří – stalking a Kamarád/kamarádka má potíže. Organizace Spondea se také v rámci činnosti Pracovní skupiny pro práci s dětmi ohroženými násilím v rodině podílela na přípravě Standardů práce s ohroženými dětmi pro profese v nejčastějším kontaktu s touto cílovou skupinou.

Odbornou specializovanou pomoc obětem domácího násilí poskytovala v roce 2020 také jednotlivá intervenční centra v celé ČR.²⁶ Z aktivit pod záštitou APIC ČR za rok 2020 lze uvést např.: celostátní setkání vedoucích intervenčních center s krajskými metodiky OSPOD zaměřené na problematiku ohrožených dětí (dle §6, zák. č. 359/1999 Sb.) v případech vykázaní (5. února 2020), online pracovní setkání radních APIC se zástupci Policejního prezidia ČR a MV ČR k problematice realizací vykázaní v ČR (27. října 2020), tři celostátní pracovní setkání vedoucích intervenčních center ČR; dotazníkové šetření na celém území ČR zjišťující dopady mimořádných opatření vlády v souvislosti s nemocí covid-19 na osoby ohrožené domácím násilím (blíže viz kapitola 2.2), odborná publikační činnost v časopise Právo a rodina (Třináct let poskytování sociální služby intervenčního centra v České republice, Domácí násilí v 21. století z pohledu intervenčních center, Osoby ohrožené domácím násilím z pohledu intervenčních center, Domov bez násilí - Intervenční centra v systému pomoci rodinám ohroženým domácím násilím, Právní poradenství v intervenčních centrech v ČR, Domácí násilí v době celostátní karantény v ČR); zapojení do projektu TAČR ÉTA „Možnosti psychosociální péče online pro situace omezeného přímého kontaktu“ (červen 2020); ad. Obdobnou a stejně významnou činnost realizovala v uplynulém roce jednotlivá intervenční centra na lokální úrovni, tedy na území svého působení. Intervenční centrum Praha např. v dubnu 2020 zahájilo mezinárodní projekt ve spolupráci s Velkou Británií, který je zaměřen na získání a ověření dobré zahraniční praxe metody DARAC (anglická verze Domestic Violence Risk Assessment for Children). Projekt se zaměřuje na přenos zahraničního know-how do podmínek ČR, a to v podobě testování, školení a pilotování tohoto dotazníkového nástroje k vyhodnocování rizik u dětí ohrožených domácím násilím nejprve v rámci činnosti intervenčního centra, později i směrem k odborníkům.

Nadále byly realizovány také programy pro násilné osoby. Tyto programy (v různém rozsahu i různé formě) v uplynulém roce nabízely organizace Centrum sociálních služeb Praha – Intervenční centrum (program Viola), Gaudia (program Terapeutická práce s násilím ve vztazích), Centrum J. J. Pestalozziho (krizové centrum Svitavy), Diakonie ČCE – SOS

²⁶ Intervenční centra na základě zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách nabízejí pomoc ohroženým osobám a zároveň ve svých spádových regionech koordinují interdisciplinární týmy a zajišťují interdisciplinární spolupráci následujícími formami spolupráce: podpora osob ohrožených při řešení jejich aktuální složité situace vzniklé v důsledku domácího násilí, setkání v rámci interdisciplinárních týmů na úrovni krajů, „okresů“ nebo jednotlivých měst, koordinace pomoci osobě ohrožené na úrovni vedoucích pracovníků a pracovníků vyšších samosprávných celků (např. magistráty, krajské úřady, územní odbory Policie ČR), interdisciplinární spolupráce v rámci kulatých stolů, oborových či mezioborových seminářů a konferencí zaměřených na vzdělávání odborné i laické veřejnosti, pravidelná setkání nad problematikou domácího násilí se zástupci Policie ČR (včetně vzdělávání příslušníků Policie ČR v rámci dohody APIC ČR s Policejním prezidiem ČR), pravidelná setkání s pracovníky orgánů sociálně-právní ochrany dětí (dále jako „OSPOD“) za účelem společného vzdělávání, rozdělení kompetencí v případech rodin ohrožených domácím násilím, aktivní účast v případových konferencích pořádaných OSPOD apod. Organizace nabízející pomoc osobám ohroženým domácím násilím spolupracují v rámci komisí pro komunitní plánování.

centrum (program Stop násilí), Liga otevřených mužů (terapeutický program Zvládání vzteku), Nomia (Terapeutický program zvládání agrese), Spondea (program Chci ovládnout vztek), Spirála – Ústecký kraj (projekt Šance pro všechny - domov bez násilí), Persefona (Individuální a skupinový program na zvládání agrese), Theia (program Tvá volba), Respondeo (projekt Jak na konflikty ve vztazích), SKP – centrum (projekt NENA - Domov bez násilí), Život 90 (projekt Zvládání agrese a náročných situací v péči o seniory) a Centrum Locika (projekt Rodičem bez násilí IV).

3. Vyhodnocení plnění Akčního plánu v roce 2020

Vyhodnocení obsahuje výstupy opatření s termínem plnění v roce 2020 a nesplněné výstupy z roku předchozího, vyjádření příslušného resortu a stanovisko Výboru ke způsobu plnění daného výstupu, a to ve formě „splněno / splněno částečně / nesplněno“ u jednorázových výstupů a „plněno / plněno částečně / neplněno“ u průběžných výstupů.

3.1. Vyhodnocení plnění jednotlivých úkolů Akčního plánu

Oblast č. 1: Prevence domácího a genderově podmíněného násilí

Opatření č. 01: **Zajistit další prohlubování vzdělávání profesí, které přicházejí do styku s osobami ohroženými domácím a genderově podmíněným násilím, za účelem prevence sekundární viktimizace a zajištění bezpečí ohrožených osob**

Gestor: MPSV, MV, MZd

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Vzdělávání pro pracovníky a pracovnice OSPOD zaměřené na prevenci sekundární viktimizace obětí domácího a genderově podmíněného násilí a včasnou identifikaci rizik a ohrožení dítěte domácím násilím v rodině (včetně zohlednění specifických potřeb osob čelících vícečetné diskriminaci a dalších zranitelných osob ²⁷)	Počet akreditovaných kurzů pro pracovníky a pracovnice OSPOD zaměřených na uvedená témata	31. 12. 2019 a průběžně v dalších letech MPSV
Program vzdělávání v oblasti prevence sekundární viktimizace obětí domácího a genderově podmíněného násilí včetně jeho specifík v rámci IPVZ	Vytvořený program vzdělávání v rámci IPVZ	31. 12. 2020 MZd
Vzdělávání pro zdravotnický personál (zejm. pro pracovníky a pracovnice gynekologických ordinací, pohotovostí a pro dětské lékaře a lékařky) zaměřené na prevenci sekundární viktimizace obětí domácího a genderově podmíněného násilí (včetně zohlednění specifických potřeb osob čelících vícečetné diskriminaci a dalších zranitelných osob ²⁸). Nabídka školení na specifika domácího a genderově podmíněného násilí v rámci IPVZ	a) Počet školení b) Počet proškolených osob	31. 12. 2020 a průběžně v dalších letech MZd
Důsledné školení metodiků a metodiček krajských	a) Počet školení	31. 12. 2019

²⁷ Blíže viz kapitola 1.1 Akčního plánu

²⁸ Blíže viz kapitola 1.1 Akčního plánu

ředitelství a územních odborů PČR v oblasti domácího násilí a dalších forem genderově podmíněného násilí. Pokračování v pravidelném proškolení policistů a policistek služby pořádkové policie a služby kriminální policie nejen v oblasti domácího násilí, ale také dalších forem genderově podmíněného násilí (včetně zajištění genderově citlivého přístupu k obětem tohoto násilí a zohlednění specifických potřeb osob čelících vícečetné diskriminaci a dalších zranitelných osob ²⁹), a to v návaznosti na pokyn policejního prezidenta č. 291/2017 k metodické činnosti v oblasti obětí trestných činů a domácího násilí	b) Počet proškolených osob	a průběžně v dalších letech MV
--	----------------------------	---------------------------------------

Informace o plnění MPSV:

Mimo akreditované vzdělávání v rámci navazujícího vzdělávání sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách působilo MPSV v roce 2020 metodicky směrem k posílení kompetencí OSPOD v oblasti prevence sekundární viktimizace obětí domácího a genderově podmíněného násilí a včasnou identifikaci rizik a ohrožení dítěte domácím násilím v rodině prostřednictvím projektu Podpora systémových změn v oblasti péče o ohrožené děti, mladé lidi a rodiny v ČR (registrační číslo: CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_017/0009381). V rámci projektu je prostřednictvím odborných metodických pracovníků a pracovníků MPSV poskytována rozsáhlá přímá metodická konzultace OSPOD ve strukturovaném vyhodnocení a individuálním plánování situace dětí umístěných do pobytové péče nebo dětí, jimž toto umístění hrozí. Součástí konzultací je podpora v identifikaci rizik, včetně různých forem násilí a přijetí takových opatření ve prospěch dítěte, která by rizika eliminovala. Konzultace proběhnou v řádech tisíců dětí. Druhou částí projektu jsou systematické návštěvy pobytových zařízení pro děti, kde je ověřována míra naplnění potřeb umístěných dětí, včetně potřeby bezpečí. Návštěvy proběhnou v řádech stovek zařízení.

Informace o plnění MZd:

Pokud jde o opatření č. 1 týkající se prevence sekundární viktimizace obětí domácího a genderově podmíněného násilí v rámci IPVZ (tedy Institutu postgraduálního vzdělávání) mohu uvést, že toto téma je v případě vzdělávání nelékařských pracovníků zahrnuto ve vzdělávacích programech kvalifikačního a specializačního vzdělávání.

Průběh vzdělávacích aktivity IPVZ byl v letošním roce poznamenán pandemií COVID – 19.

Pokud se týká nově vytvořených kurzů k této problematice v roce 2020, některé z nich nebylo možné uskutečnit vzhledem k obsahu distančně.

Realizovány byly kurzy Úvodu do krizové intervence (kterého se účastnilo 9 účastníků), a dále kurz s názvem Psychopatie (tam bylo přítomno 13 účastníků). Z důvodu z důvodu trvajících proti-epidemických opatření nebyl uskutečněn kurz Krizové intervence pro nelékaře.

V roce 2020 ministerstvo dále uskutečnilo kurzy určené lékařům i nelékařům z řad odborníků, kteří se při výkonu svého povolání mohou setkat se skupinou osob, jež se mohou stát oběťmi domácího nebo genderově podmíněného násilí. Zmínit mohu např. Týdenní kurz v psychiatrii či kurz Zvládání agresivity a násilí v klinické praxi.

²⁹ Blíže viz kapitola 1.1 Akčního plánu

Další vzdělávací aktivity k této problematice bude IPVZ realizovat v roce 2021.

Informace o plnění MV:

Metodici a metodičky krajských ředitelství a územních odborů PČR v oblasti domácího násilí a dalších forem genderově podmíněného násilí jsou pravidelně proškolení a (za standardních okolností) v pravidelných intervalech školí i policisty a policistky služby pořádkové policie a služby kriminální policie nejen v oblasti domácího násilí, ale také dalších forem genderově podmíněného násilí. V roce 2020, s ohledem na pandemii onemocnění Covid-19, se podařilo proškolit v rámci uskutečněného školení celkem 12 nových metodiků, a to 6 za pořádkovou policií a 6 za SKPV.

Stanovisko Výboru k výstupu č. 1: **Neplněno**

Výbor konstatuje, že MPSV neposkytl relevantní informace pro vyhodnocení plnění daného opatření.

Výbor doporučuje MPSV informovat Výbor o konkrétním počtu akreditovaných kurzů specificky zaměřených na prevenci sekundární viktimizace obětí domácího a genderově podmíněného násilí a včasnou identifikaci rizik a ohrožení dítěte domácím násilím v rodině (včetně zohlednění specifických potřeb osob čelících vícečetné diskriminaci a dalších zranitelných osob).

Stanovisko Výboru k výstupu č. 2: **Nesplněno**

Výbor doporučuje MZd vytvořit samostatný akreditovaný vzdělávací program specificky zaměřený na prevenci sekundární viktimizace obětí domácího a genderově podmíněného násilí (mj. na to, jak vést rozhovor s obětí) včetně jeho specifík v minimálním rozsahu 8 hodin pro uvedený zdravotnický personál v rámci IPVZ.

Stanovisko Výboru k výstupu č. 3: **Plněno částečně**

Výbor doporučuje MZd realizovat školení zaměřená na prevenci sekundární viktimizace a specifika domácího a genderově podmíněného násilí pro zdravotnický personál (zejm. pro pracovníky a pracovnice gynekologických ordinací, pohotovostí a pro dětské lékaře a lékařky) co nejdříve, využívat distanční formy vzdělávání a dalšími způsoby podporovat větší zapojení uvedeného zdravotnického personálu do těchto školení.

Stanovisko Výboru k výstupu č. 4: **Plněno částečně**

Výbor doporučuje MV informovat o konkrétním počtu a rozsahu školení metodiků a metodiček krajských ředitelství a územních odborů PČR v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí a konkrétním počtu a rozsahu školení služby pořádkové policie a služby kriminální policie v oblasti domácího násilí a dalších forem genderově podmíněného násilí (včetně zajištění genderově citlivého přístupu k obětem tohoto násilí a zohlednění specifických potřeb osob čelících vícečetné diskriminaci a dalších zranitelných osob).

Opatření č. 02: Zahrnout problematiku domácího a genderově podmíněného násilí do koncepčních materiálů a zvýšit povědomí o tomto násilí (včetně sexuálního násilí) mezi pedagogickými pracovníky a pracovníci a studujícími základních a středních

škola

Gestor: **MŠMT, ÚV ČR**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Realizace šetření způsobu, obsahu a rozsahu vzdělávání o domácím a genderově podmíněném násilí na základních a středních školách vč. zjištění potřeb škol z hlediska metodického vedení v dané oblasti a zajištění odborné a metodické podpory při rozvoji tohoto vzdělávání	a) Provedené šetření vč. zjištění potřeb škol ohledně metodického vedení v této oblasti b) Vytvořená metodická podpora pro rozvoj tohoto vzdělávání	31. 12. 2019 MŠMT
Posílený důraz na domácí a genderově podmíněné násilí včetně vzdělávání dětí zaměřeného na práci s emocemi, vytváření pozitivních vrstevnických vztahů a nenásilné řešení konfliktů v rámci revize rámcových vzdělávacích programů základních a středních škol	Způsob zahrnutí a posílení důrazu na domácí a genderově podmíněné násilí včetně uvedeného vzdělávání dětí v aktualizovaných rámcových vzdělávacích programech	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MŠMT
Prevence domácího a genderově podmíněného násilí soustavně zohledňována v relevantních koncepčních materiálech MŠMT	Výčet materiálů, v kterých byla problematika zohledněna.	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MŠMT
Školení ve využívání edukativního filmu „Zuřivec“ pro školní metodiky a metodičky prevence, školní psychology a psychologů a další pedagogické pracovníky a pracovnice	a) Počet školení b) Počet proškolených osob	31. 12. 2020 a průběžně v dalších letech MŠMT, ÚV ČR
Realizace projektu zaměřeného mj. na vzdělávání pedagogických pracovníků a pracovníků a studujících středních škol a pedagogických fakult v oblasti sexuálního násilí.	a) Realizace projektu v jednotlivých letech b) Počet proškolených osob	31. 12. 2020 a průběžně v dalších letech ÚV ČR ve spolupráci s MŠMT
Soustavná podpora dalšího vzdělávání třídních učitelů a učitelek, výchovných poradců a poradkyň, školních metodiků a metodiček prevence v oblasti prevence domácího a genderově podmíněného násilí prostřednictvím konferencí, seminářů a školení	a) Počet konferencí, seminářů a vzdělávání v oblasti domácího	31. 12. 2019 a průběžně v dalších letech MŠMT

zaměřených specificky na tato témata	a genderově podmíněného násilí v příslušných letech (min. jedna krajská konference na toto téma) b) Počet zúčastněných osob a časová dotace	
--------------------------------------	--	--

Informace o plnění MŠMT:

Na podzim roku 2020 byly stanoveny strategické kroky a jejich harmonogram za účelem realizace indikátorů výše. Výstup jednání byl předán předsednictvu Výboru pro prevenci domácího a genderově podmíněného násilí a následovat by mělo stručné online jednání s předsednictvem, především s cílem konkretizovat indikátory výstupu.

Prevenci domácího a genderově podmíněného násilí se jinak věnuje primární prevence rizikového chování u žáků jako prostředek pro předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, vedoucí ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností a zvládání zátěžových situací osobnosti. **Problematické domácího násilí je věnováno konkrétně metodické doporučení č. 20.**

V roce 2020 byla vydána **Výzva MŠMT k podání žádostí o poskytnutí neinvestiční dotace ze státního rozpočtu na poskytování aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních pro rok 2021**, která se mimo jiné zaměřuje na prevenci domácího násilí.

V rámci primární prevence rizikového chování dětí a mládeže poskytuje NPI ČR pedagogickým pracovníkům systematickou podporu a vzdělávání i v problematice domácího a genderově podmíněného násilí. Kromě stálé nabídky vzdělávacích programů k orientaci v problematice genderu, zejména v jeho uplatňování k dětem, žákům a žákyním, studentům a studentkám, akreditoval NPI ČR ve spolupráci s organizací Nesehnutí nový vzdělávací program **Genderově podmíněné násilí v online prostředí**, zaměřený na téma genderově podmíněného násilí, prevence kyberšikany, sexuálního obtěžování v kyberprostoru a zvyšování kompetencí dívek a chlapců bezpečně používat internet.

Na téma prevence genderově podmíněného kybernásilí byl **pro pedagogické pracovníky zrealizován online 14. 12. 2020 také webinář.**

V rámci prevence a osvěty domácího násilí realizuje NPI ČR ve spolupráci s Odborem rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR školení k **využití edukativního filmu „Zuřivec“**, v roce 2020 byly všechny termíny školení v prezenční formě z důvodu epidemiologické situace zrušeny a přesunuty na jarní termíny roku 2021.

Ve spolupráci s organizací Konsent připravil a zařadil NPI ČR do programové nabídky **nový vzdělávací program na téma prevence sexuálního násilí**, který bude pedagogům nabízen na jaře 2021.

Informace o plnění ÚV ČR:

V roce 2020 probíhala příprava školení k využívání filmu Zuřivec pro pedagogické pracovníce a pracovníky a další cílové skupiny. Proběhla jednání s NPI ČR, které projevilo o školení velký zájem. Z důvodu pandemie covid-19 a souvisejících opatření nebylo možné školení uskutečnit za osobní účasti a online varianta byla po konzultaci s partnerem projektu Alternativ til vold vyhodnocena jako nevhodná. Termíny školení plánované na rok

2020 byly tudíž přesunuty. Aktuálně jsou plánována dvě školení pro pedagogický personál, která by se měla uskutečnit 25. a 26. května 2021. Registraci na školení pro pedagogický personál spravuje NPI ČR. Další termíny školení nejen pro pedagogické profese jsou zveřejněny na webových stránkách www.zurivec.cz, kde je také možné se na školení registrovat.

ÚV ČR v rámci projektu z Norských fondů realizoval do dnešního dne 46 workshopů k prevenci sexuálního násilí. Současně je aktuálně domluveno dalších 116 workshopů k této problematice. Zájem o školení je tak velký, že se zřejmě nepodaří pokrýt všechny školy, které by se chtěly zapojit. Průměrně se workshopu účastní 15-32 studujících. Aktuálně proškolených osob evidujeme téměř 1000. Při stávajícím zájmu předpokládáme do konce školního roku cca 3500 proškolených studujících. Dále jsou plánována čtyři hloubková školení pro budoucí pedagogy a pedagožky, první dvě proběhnou na jaře (duben-květen 2021) a další dvě na podzim (říjen/listopad 2021).

Stanovisko Výboru k výstupu č. 1: **Nesplněno**

Výbor doporučuje MŠMT realizovat šetření o způsobu, obsahu a rozsahu vzdělávání o domácím a genderově podmíněném násilí na základních a středních školách vč. zjištění potřeb škol z hlediska metodického vedení v dané oblasti a zajištění odborné a metodické podpory při rozvoji tohoto vzdělávání co nejdříve.

Stanovisko Výboru k výstupu č. 2: **Neplněno**

Výbor vyjadřuje znepokojení ohledně opatření MŠMT z ledna 2021, kterým se mění Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.

Výbor důrazně doporučuje MŠMT zajistit důsledné zohlednění tématu domácího a genderově podmíněného násilí včetně kybernásilí v rámcových vzdělávacích programech, dokončení jejich revize co nejdříve a informovat Výbor o způsobu zahrnutí a posílení důrazu na domácí a genderově podmíněné násilí včetně uvedeného vzdělávání dětí.

Stanovisko Výboru k výstupu č. 3: **Neplněno**

Výbor doporučuje MŠMT informovat Výbor o konkrétních strategických a koncepčních materiálech, v kterých byla problematika domácího a genderově podmíněného násilí v roce 2020 zohledněna.

Stanovisko Výboru k výstupu č. 4: **Plněno částečně**

Výbor doporučuje MŠMT a ÚV ČR realizovat školení k využívání filmu Zuřivec pro pedagogické pracovníce a pracovníky co nejdříve.

Stanovisko Výboru k výstupu č. 5: **Plněno**

Stanovisko Výboru k výstupu č. 6: **Plněno**

Opatření č. 03: Zajistit finanční podporu osvětových aktivit občanské společnosti v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí (včetně potírání genderových stereotypů) prostřednictvím Norských fondů

Gestor: **MF ve spolupráci s ÚV ČR**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Výzvy zaměřené na osvětové aktivity NNO a poskytovatelů sociálních služeb v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí včetně potírání genderových stereotypů a hlavních příčin tohoto násilí prostřednictvím Norských fondů	a) Vyhlášení výzvy na realizaci osvětových aktivit NNO a poskytovatelů sociálních služeb b) Počet podpořených projektů a jejich rozpočet (v letech 2020 – 2022)	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MF ve spolupráci s ÚV ČR

Informace o plnění MF:

Výzva je aktuálně ve fázi přípravy a její vyhlášení je plánováno na 1. čtvrtletí 2021. Předpokládaný termín vyhlášení byl nastaven s ohledem na přípravu a vyhlášení dalších výzev Programu "Lidská práva, začleňování Romů a domácí a genderově podmíněné násilí" (dále jen Program). Po ukončení procesu hodnocení žádostí o grant a výběru projektů (3. – 4. čtvrtletí 2021) bude znám počet podpořených projektů. Výzva je připravována zprostředkovatelem Programu MF ČR ve spolupráci s ÚV ČR.

Stanovisko Výboru: **Plněno částečně**

Výbor vyjadřuje znepokojení ohledně odkladu vyhlášení výzvy na realizaci osvětových aktivit NNO a jeho dopadů mj. na délku realizace projektů.

Výbor doporučuje MF vyhlásit výzvu co nejdříve.

Opatření č. 04: **Zvyšovat povědomí veřejnosti o dostupnosti služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím, nových formách tohoto násilí a informování obětí o jejich právech a možnostech jejich naplnění**

Gestor: **MPSV, MV, MSp**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Osvětová kampaň zaměřená na informování veřejnosti o dostupnosti sociálních služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím a jejich děti	a) Realizovaná kampaň b) Počet osvětových výstupů	31. 12. 2020 MPSV

Informace o plnění MPSV:

Jako součást osvětové činnosti se v rámci realizace projektu *Život jako každý jiný* mělo dne 23. 4. 2020 uskutečnit diskuzní fórum s názvem *Násilí a šikana v pobytových sociálních službách*. Mělo jít o součást série diskuzních fór, jejichž účelem bylo vzbudit debatu mezi účastníky a řečníky diskuzního fóra o palčivých tématech souvisejících s problematikou deinstitutionalizace a transformace sociálních služeb. Diskuzní fóra byla určena pro pracovníky krajů, obcí, jejich úřadů, ÚP ČR, ČSSZ a OSSZ, poskytovatele pobytových

sociálních služeb, popř. i studenty sociální práce. Kvůli omezením vyplývajících z opatření přijatých v souvislosti s řešením pandemie COVID-19 se však diskusní fórum nakonec nepodařilo realizovat.

Stanovisko Výboru: Nesplněno

Výbor konstatuje, že MPSV neposkytlo relevantní informace pro vyhodnocení plnění daného opatření.

Výbor doporučuje MPSV realizovat osvětovou kampaň zaměřenou na informování veřejnosti o dostupnosti sociálních služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím a jejich děti, mj. v návaznosti na výstupy Analýzy dostupnosti specializovaných sociálních služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím, co nejdříve.

Výbor doporučuje s ohledem na aktuální pandemickou situaci a v návaznosti na výstupy uvedené analýzy reformulovat výstup na: „Osvětová kampaň zaměřená na informování veřejnosti o dostupnosti specializovaných sociálních služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím a jejich děti a podporu veřejnosti k využívání těchto služeb i během pandemie covid-19 a souvisejících omezujících opatření“.

Opatření č. 05: Zajistit finanční podporu a dostupnost programů pro práci s původci a původkyněmi domácího a genderově podmíněného násilí prostřednictvím Norských fondů

Gestor: MF ve spolupráci s ÚV ČR

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Výzva zaměřená na podporu programů pro práci s původci a původkyněmi domácího a genderově podmíněného násilí v rámci Norských fondů	a) Vyhlášení výzvy na podporu programů pro práci s původci a původkyněmi násilí b) Počet podpořených projektů a jejich rozpočet (v letech 2020 – 2022)	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MF ve spolupráci s ÚV ČR

Informace o plnění MF:

Výzva je aktuálně ve fázi přípravy a její vyhlášení je plánováno na 1. čtvrtletí 2021. Předpokládaný termín vyhlášení byl nastaven s ohledem na přípravu a vyhlášení dalších výzev Programu "Lidská práva, začleňování Romů a domácí a genderově podmíněné násilí" (dále jen Program). Po ukončení procesu hodnocení žádostí o grant a výběru projektů (3. – 4. čtvrtletí 2021) bude znám počet podpořených projektů. Výzva je připravována zprostředkovatelem Programu MF ČR ve spolupráci s ÚV ČR

Stanovisko Výboru: Plněno částečně

Výbor vyjadřuje znepokojení ohledně odkladu vyhlášení výzvy na podporu programů pro práci s původci a původkyněmi násilí a jeho dopadů mj. na délku realizace projektů.

Výbor doporučuje MF vyhlásit výzvu co nejdříve.

Opatření č. 06: **Zajistit podporu a dostupnost programů pro práci s původci a původkyněmi domácího a genderově podmíněného násilí prostřednictvím národních dotačních titulů a programů**

Gestor: **MPSV, MV, MSp**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Zachované zaměření dotačního titulu Prevence sociálně patologických jevů na práci s původci a původkyněmi násilí a navýšená alokace tohoto titulu	a) Alokace dotačního programu v jednotlivých letech b) Počet podpořených programů	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MV
Podpora programů pro původce a původkyně násilí prostřednictvím dotačního titulu Rozvoj probačních a resocializačních programů pro dospělé pachatele	a) Alokace dotačního programu v jednotlivých letech b) Počet podpořených programů	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MSp
Pokračující podpora práce s původci a původkyněmi násilí v rámci dotačního programu Rodina a zvyšování povědomí potenciálních příjemců o této možnosti	Počet podpořených projektů zaměřených na tyto aktivity	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MPSV
Závazné dodržování Minimálních standardů pro práci s původci a původkyněmi násilí v ČR zakotvené v rámci jednotlivých dotačních titulů a programů	Zajištěné závazné dodržování standardů např. prostřednictvím zahrnutí do školení hodnotitelů a hodnotitelek žádostí	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MPSV, MV, MSp

Informace o plnění MPSV:

Práce s původci násilí v rodině je finančně podporována z národního dotačního titulu MPSV Rodina, který má dvě oblasti podpory, a to:

I. *Dotační oblast Preventivní aktivity na podporu rodiny, partnerství a rodičovství*

Z této dotační oblasti jsou financovány programy NNO či s nimi spolupracujících subjektů zaměřené na rozvoj rodičovských kompetencí, zkvalitňování rodinných vztahů a partnerství, na prevenci negativních jevů v rodině.

II. Podpora práce s dětmi a rodinami v oblasti SPOD

Na podporu dětských obětí násilí mezi rodiči se zaměřují i fyzické nebo právnické pověřené osoby k výkonu SPO, které v rozsahu svého pověření poskytují SPO. Tyto činnosti jsou upraveny v § 48 a násl. zákona o SPOD a jsou financovány z druhé dotační oblasti dotačního titulu Rodina „Podpora práce s dětmi a rodinami v oblasti SPOD“.

Celkově bylo v NDT Rodina v roce 2020 podpořeno 291 projektů, mezi něž bylo rozděleno necelých 120 mil. Kč. Podpořené projekty se věnovaly celé škále témat, přičemž není bohužel možné konkrétně určit, které z nich byly zacíleny na práci s původci a původkyněmi domácího a genderově podmíněného násilí.

Oblast	Počet projektů
Preventivní aktivity na podporu rodiny	214 (80 584 214 Kč)
Podpora práce s dětmi a rodinami v oblasti sociálně-právní ochrany dětí	77 (38 633 407 Kč)
Celkem podáno projektů	341
Celkem podpořeno projektů	291
Celková výše alokace v rámci titulu	120 000 000 Kč
Celkem vyplaceno	119 217 621 Kč

Informace o plnění MV:

Ministerstvo vnitra spravuje dotační program Prevence sociálně patologických jevů se zaměřením na prevenci a eliminaci domácího násilí prostřednictvím práce s násilnými osobami a osobami neovládajícími agresí ve vztazích. V každém roce je na dotační program alokována částka 2 miliony korun. V roce 2020 bylo podpořeno 8 projektů. V roce 2020 bylo rozhodnuto o navýšení alokace pro rok 2021 o 70 000 Kč.

V čl. 2 Zásad poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky pro nestátní neziskové organizace v rámci dotačního programu Prevence sociálně patologických jevů se zaměřením na prevenci a eliminaci domácího násilí prostřednictvím práce s násilnými osobami a osobami neovládajícími agresí ve vztazích je zakotvena podmínka poskytnutí dotace, kdy subjekty žádající o dotaci musí v rámci práce s násilnou osobou dodržovat Minimální standardy práce s původci a původkyněmi násilí v blízkých vztazích v České republice. Jedním z hodnotících kritérií, které posuzuje komise ve věcné stránce projektu, je pak dodržování těchto Minimálních standardů.

Informace o plnění MSp:

Podpora programů pro původce a původkyně násilí prostřednictvím dotačního titulu Rozvoj probačních a resocializačních programů pro dospělé pachatele:

V roce 2020 bylo v dotačním titulu *Rozvoj probačních a resocializačních programů pro dospělé pachatele* realizováno 8 projektů, z tohoto byly na pachatele násilí zaměřeny projekty následujících tří organizací:

Nomia, z.ú. – projekt Terapeutický program narativní práce s agresí (dotace 455 723 Kč),

Theia - krizové centrum, o.p.s. – projekt Tvá volba (dotace 357 486 Kč) a

Diakonie ČCE – Středisko křesťanské pomoci v Praze – projekt Stop násilí (dotace 70 900 Kč).

Celkem bylo mezi projekty dotačního titulu rozděleno 2 407 232 Kč (2 000 000 Kč alokace pro rok 2020 + 407 232 Kč započtením nespotřebovaných nároků z roku 2019).

Na rok 2021 je v tomto dotačním titulu alokováno 2 000 000 Kč. Dotační řízení již bylo vyhlášeno 30. 9. 2020, o dotaci požádalo 9 projektů, 4 z nich jsou zaměřeny na pachatele násilí. Žádosti již prošly dne 15. 12. 2020 dotační komisí. Všechny projekty komise navrhla k podpoře, dotace na rok 2021 zatím nebyly přiděleny.

Závazné dodržování Minimálních standardů pro práci s původci a původkyněmi násilí v ČR zakotvené v rámci jednotlivých dotačních titulů a programů:

Minimální standardy pro práci s původci a původkyněmi násilí v ČR byly zpřístupněny hodnotitelům žádostí o dotaci, kteří posuzují jejich naplnění u projektů zaměřených na práci s násilnými osobami.

Stanovisko Výboru k výstupu č. 1: **Plněno částečně**

Výbor vítá podporu práce s násilnými osobami v rámci dotačního programu Rodina.

Výbor doporučuje MPSV informovat o počtu a alokaci podpořených projektů zaměřených na práci s původci a původkyněmi násilí v rámci dotačního programu Rodina v roce 2020 a využít pro identifikaci těchto projektů přehled organizací poskytujících programy pro násilné osoby (dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Aktuality/2_Letak_Linky_pro_nasilne_osoby_1.png) a specifikaci cílů v projektových žádostech těchto organizací.

Výbor doporučuje MPSV sledovat kromě počtu úspěšných žádostí zahrnující práci s násilnými osobami také počet podaných žádostí zahrnujících tuto problematiku a současně zvyšovat povědomí o možnosti podpory těchto programů v rámci dotačního programu Rodina.

Stanovisko Výboru k výstupu č. 2: **Plněno**

Stanovisko Výboru k výstupu č. 3: **Plněno**

Stanovisko Výboru k výstupu č. 4: **Plněno**

Výbor doporučuje MPSV informovat o zajištění závazného dodržování Minimálních standardů pro práci s původci a původkyněmi násilí v ČR v rámci dotačního programu Rodina.

Výbor doporučuje MPSV, MV a MSp nadále podporovat a rozšiřovat podporu programů pro násilné osoby v rámci příslušných dotačních programů.

Opatření č. 07: Zajistit systémový sběr dat a provádění analýz v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí

Gestor: **MSp, MZd, ÚV ČR** ve spolupráci s **MV, MSp a MZd**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Metodika systematického a srovnatelného sběru dat v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí	Vytvořená metodika	31. 12. 2020 ÚV ČR ve spolupráci s MV, MSp a MZd
Vytvoření rezortní odborné skupiny k návrhu zajištění systematického sběru dat v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí	Vytvořená rezortní pracovní skupina k uvedené problematice	31. 12. 2019 MZd
Systematický sběr dat ohledně výskytu a dopadů domácího a genderově podmíněného násilí ve zdravotnických zařízeních na základě realizovaného pilotního výběrového šetření (např. prostřednictvím ÚZIS)	a) Pravidelný a systematický sběr dat v této oblasti b) Každoročně zveřejněné statistické výstupy	31. 12. 2020 a průběžně v následujících letech MZd

Informace o plnění ÚV ČR:

V roce 2020 probíhala příprava podstatné změny projektu ÚV ČR k implementaci Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 – 2020 financovaného z OPZ, v rámci které byly do projektu začleněny aktivity vedoucí k zajištění systematického a srovnatelného sběru dat v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí. Podstatná změna byla schválena na konci roku 2020. V rámci těchto aktivit vznikne odborná platforma k nastavení systematického sběru v této oblasti. Výstupem projektu bude také statistická ročenka v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí, jejímž prostřednictvím bude nastaven pravidelný systematický a srovnatelný sběr dat v této oblasti. Navrhujeme proto reformulovat opatření v návaznosti na uvedený projekt.

Informace o plnění MZd:

Pokud jde o plnění opatření č. 7, totiž „Zajistit systémový sběr dat a provádění analýz v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí“, konkrétně o vytvoření rezortní odborné skupiny k návrhu zajištění systematického sběru dat v této oblasti, a dále zajištění sběru dat ve zdravotnických zařízeních, MZ ČR po konzultacích s experty s kolegy z Ústavu zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS) již na jaře loňského roku jednoznačně deklarovalo, že zřízení takové pracovní skupiny považuje za bezpředmětné, a to zejména z hlediska nemožnosti naplnění požadovaného účelu, neboť MZ ČR ani ÚZIS jakožto jeho přímo řízená organizace fakticky nedisponují právními ani technickými prostředky k tomu, aby bylo možné data v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí systematicky shromažďovat. Genderově senzitivní data v tomto smyslu jsou předmětem jednotlivých trestních řízení a orgány činné v trestním řízení je neposkytují, a to ani pro statistické účely. Dle vyjádření jednoho ze zástupců ředitele Ústavu zdravotnických informací a statistiky neplánuje žádný systematický sběr v této oblasti, nemá k tomu ani mandát zřizovatele a ani legislativní oporu, v aktuálně sbíraných datech ÚZIS ČR tyto informace obsaženy nejsou a ani být nemohou. Z tohoto důvodu bohužel předmětné opatření nelze splnit

Stanovisko Výboru k výstupu č. 1: **Částečně splněno**

Výbor vítá aktivity ÚV ČR za účelem nastavení systematického a srovnatelného sběru dat v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí.

Výbor navrhuje v návaznosti na informaci ÚV ČR o plnění sloučit výstupy č. 1 a 2 opatření a reformulovat znění tohoto výstupu na: „Nastavení systematického a srovnatelného sběru dat v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí“ a reformulaci příslušného indikátoru tak, aby odpovídal výstupům projektu (vznik odborné platformy, zveřejnění statistické ročenky v dané oblasti).

Stanovisko Výboru k výstupu č. 2: **Nesplněno**

Výbor doporučuje MZd ustavit rezortní odbornou skupinu k návrhu zajištění systematického sběru dat v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí co nejdříve a zahrnout do ní zástupce a zástupkyně ÚV ČR a Výboru.

Stanovisko Výboru k výstupu č. 3: **Nesplněno**

Výbor doporučuje MZd ve spolupráci s ÚZIS vytvořit revizi stávajícího systému sběru dat, navrhnout možnosti způsobu zahrnutí sběru dat v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí tak, aby mohl být pravidelný a systematický sběr dat v této oblasti nastaven co nejdříve a informovat o výstupech této revize a navržených možnostech řešení Výbor.

Opatření č. 08: **Zohledňovat prevenci domácího a genderově podmíněného násilí v příslušných koncepčních strategických a metodických dokumentech**

Gestor: **MV, MŠMT, MZd, MPSV**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Prevence domácího a genderově podmíněného násilí zohledněna v koncepčních strategických a metodických dokumentech prevence kriminality a boje proti obchodování s lidmi	Zohlednění prevence domácího a genderově podmíněného násilí v příslušných dokumentech	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MV
Prevence domácího a genderově podmíněného násilí zohledněna v koncepčních strategických a metodických dokumentech ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí	Zohlednění prevence domácího a genderově podmíněného násilí v příslušných dokumentech	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MZd
Prevence domácího a genderově podmíněného násilí zohledněna v koncepčních strategických a metodických dokumentech prevence rizikového chování dětí a mládeže	Zohlednění prevence domácího a genderově podmíněného násilí v příslušných dokumentech	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MŠMT

Prevence domácího a genderově podmíněného násilí zohledněna v koncepčních strategických a metodických dokumentech ochrany práv dětí a rodinné politiky	Zohlednění prevence domácího a genderově podmíněného násilí v příslušných dokumentech	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MPSV
--	---	--

Informace o plnění MV:

Dosavadní Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2016 až 2020 (byla prodloužena do roku 2021) i navazující Akční plán prevence kriminality na léta 2016 až 2020 prevenci domácího násilí a genderově podmíněného násilí zohledňují.

Nová Strategie prevence kriminality v ČR 2021 + je nyní v procesu tvorby v rámci Republikového výboru pro prevenci kriminality (předpokládá se její předložení vládě na konci září 2021). Téma prevence domácího a genderově podmíněného násilí v ní bude rovněž zohledněno.

Dále byla vytvořena nová Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v České republice na období 2020–2023, která průřezově uplatňuje genderový mainstreaming vůči obětem obchodování s lidmi, dále zvláště citlivý přístup vůči obětem, u kterých byly použity zvláště závažné prostředky donucení, stejně tak i specifický přístup k obětem ve více zranitelném postavení.

Informace o plnění MZd:

Ve všech koncepčních strategických a metodických dokumentech zaměřených na zdravotní péči, podporu zdraví a prevenci nemocí, ochranu práv dětí a rodinné politiky, se kterými pracují dotčené organizační útvary ministerstva, je zohledněna koncepce Prevence domácího a genderově podmíněného násilí. K aspektu prevence domácího a genderově podmíněného násilí bylo přihlédnuto i při koncepci programů Národního akčního plánu duševního zdraví 2020-2030 (NAPDZ), a to ve formě samostatného specifického cíle 3.3, obsahujícího dvě opatření:

Opatření 3.3.1: Zpracování analýzy, která se bude zaměřovat na genderové aspekty duševního zdraví a potřeb znevýhodněných uživatelů a uživatelék péče a jejich přístupu ke službám v oblasti duševního zdraví;

Opatření 3.3.2: V návaznosti na doporučení vymezená v Opatření 3. 3. 1 zpracovat metodické nástroje a vzdělávací programy, které budou cílit na odbornou i laickou veřejnost působící v oblasti duševního zdraví. Předmětem metodických nástrojů a vzdělávacích kurzů bude téma rovnosti žen a mužů, genderu a vícečetných znevýhodnění v kontextu duševního zdraví.

Informace o plnění MŠMT:

Viz plnění opatření č. 02 výše.

Informace o plnění MSPV:

Prevence násilí na dětech je tematicky uchopena v Národní strategii ochrany práv dětí na období 2021–2029 (např. opatření směřující k vytvoření systému včasné podpory a pomoci dětem a rodinám v rizikových situacích, definice minimální sítě preventivních a poradenských služeb a dalších podpůrných aktivit pro ohrožené děti a rodiny, stanovení minimální sítě specializovaných služeb poskytujících odbornou pomoc dětem, který byly týrány, sexuálně zneužívány nebo vykořisťovány.

V *Koncepci rodinné politiky* jsou řešeny preventivní a podpůrné služby pro rodiny s dětmi, které zahrnují širokou škálu poradenských, vzdělávacích, tréninkových a osvětových činností. Dále jsou podporovány aktivity k pozitivnímu rodičovství, tedy chování rodičů, které je založeno na nejlepším zájmu dítěte, je výchovné, nenásilné, poskytuje uznání, vedení a přispívá k rozvoji dítěte. Programy primární prevence se zaměřují i na podporu stabilních partnerských a rodinných vztahů a na vhodné řešení konfliktů v rodinných vztazích.

Stanovisko Výboru k výstupu č. 1: **Plněno**

Stanovisko Výboru k výstupu č. 2: **Plněno částečně**

Výbor doporučuje MZd důsledněji zahrnovat problematiku domácího a genderově podmíněného násilí do koncepčních a strategických dokumentů a informovat Výbor o zahrnutí konkrétních opatření specificky zaměřených na oblast domácího a genderově podmíněného násilí v těchto materiálech.

Výbor doporučuje MZd zintenzivnit spolupráci s Výborem na implementaci opatření 4.3.1 Národního akčního plánu duševního zdraví 2020-2030: „Posílit krizová centra a služby, zejména na pomoc obětem násilí, traumatu a prevence sebevražd“.

Stanovisko Výboru k výstupu č. 3: **Neplněno**

Výbor doporučuje MŠMT informovat Výbor o konkrétních strategických a koncepčních materiálech, v kterých byla problematika domácího a genderově podmíněného násilí v roce 2020 zohledněna.

Stanovisko Výboru k výstupu č. 4: **Plněno částečně**

Výbor doporučuje MPSV zvýšit důraz na zohledňování problematiky domácího a genderově podmíněného násilí a jejích specifik v koncepčních strategických a metodických dokumentech.

Oblast č. 2: Ochrana a podpora osob ohrožených domácím a genderově podmíněným násilím (včetně dětí)

Opatření č. 09: **Zajistit dostupnost specializovaných sociálních služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím**

Gestor: **MPSV ve spolupráci s kraji, MMR**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Analýza dostupnosti specializovaných sociálních služeb osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím v ČR dle standardů Rady Evropy (včetně služeb pro děti ohrožené násilím v rodině)	Realizovaná a zveřejněná analýza.	31. 12. 2020 MPSV
Novelizace zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách obsahující podřazení odborného sociálního poradenství o oblast genderově podmíněného násilí	Předložená novela zákona obsahující podřazení odborného sociálního poradenství o oblast	31. 12. 2020 MPSV

	genderově podmíněného násilí.	
Podpora telefonické krizové pomoci obětem sexuálního násilí	Existence monitorovacího mechanismu s cílem vyhodnocení, zda stávající stav reflektuje potřebnost specifické podpory těchto služeb	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MPSV
Podpora dostupnosti bezpečného bydlení pro všechny osoby ohrožené domácím násilím (bez ohledu na věk, pohlaví, počet dětí, ad.) např. prostřednictvím dostupného bydlení, startovacích bytů s regulovaným nájemem či jinou formou „sociálního“ bydlení	Počet a kapacita ubytování pro osoby ohrožené domácím násilím prostřednictvím dostupného bydlení, startovacích bytů či jinou formou „sociálního“ bydlení v jednotlivých letech	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MMR

Informace o plnění MPSV:

Analýza dostupnosti specializovaných sociálních služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím v ČR dle standardů Rady Evropy je realizována od druhé poloviny roku 2020. Součástí této analýzy je dotazníkové šetření prováděné v sociálních službách, jejichž cílovou skupinou jsou oběti domácího násilí a rozhovory se zástupci krajských úřadů. Z důvodu pandemie COVID-19 došlo k mírnému posunu realizace této aktivity. Zpracování finální verze analýzy je plánováno do 19. 2. 2021. K 31. 12. 2020 tak byl tento výstup naplněn částečně.

Dalším výstupem tohoto opatření je novelizace zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů obsahující rozšíření odborného sociálního poradenství o oblast genderově podmíněného násilí. Novela byla předložena do vlády 1.12. 2020 s návrhem na úpravu odst. 3 § 37. Navrhovaná úprava spočívá v doplnění tohoto odstavce o následující okruhy osob „s osobami ohroženými návykovými látkami a nelátkovými závislostmi, práci s pečujícími osobami a oběťmi genderově podmíněného násilí“. K 31. 12. 2020 byl tento výstup naplněn.

Naplnění výstupu č. 3 viz. příložená tabulka s názvem Přehled sociálních služeb pro oběti domácího násilí, která obsahuje informace o dostupných službách telefonické krizové pomoci.

Přehled sociálních služeb pro oběti domácího násilí				
Druh služby	Počet služeb	Pobytová kapacita	Kapacita Ambulantní	Kapacita terénní
azylové domy	70	2509		
intervenční centra	17	1	632	66
krizová pomoc	16	11	19773	90
nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2		630	20
noclehárny	3		51	
odborné sociální poradenství	107		52086	5919
odlehčovací služby	1	21		
sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	13		6040	991
sociální rehabilitace	3	9	8	8
sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče	3	14		
telefonická krizová pomoc	15			29771
terénní programy	8			556
Celkový součet	258	2565	79220	37421

Pozn.: V rámci tabulky se vyskytují služby, které poskytují více cílovým skupinám, nelze tedy přesně říct kolik z daného počtu je zaměřenou pouze na oběti domácího násilí. Současně nelze z filtru ani vyloučit služby, které poskytují více cílovým skupinám, protože se stále jedná o služby poskytující obětem domácího násilí i když to nemusí být jejich preferovaná cílová skupina.

Informace o plnění MMR:

IROP 2014 – 2020 podporuje sociální bydlení mj. pro tyto cílové skupiny:

- ženy ohrožené domácím násilím pobývajících na skryté adrese
- ženy ohrožené domácím násilím pobývajících v azylovém domě.

K 31. 12. 2020 je stav sociálních bytů v IROP následující:

SO 2.1 IROP Number of supported social housing apartments
as per 01/2021

Kraj	Podpořené byty		Hotové byty	
	Počet bytů	Kč (Evropský fond pro regionální rozvoj)	Počet bytů	Kč (Evropský fond pro regionální rozvoj)
Jihočeský	94	92 639 882,96	30	35 440 712,47
Středočeský	298	321 371 113,91	131	144 348 614,75
Plzeňský	86	105 655 124,52	51	59 760 966,10
Karlovarský	43	41 594 741,79	13	6 248 301,87
Ústecký	307	288 394 713,23	139	101 009 330,28
Liberecký	86	115 453 020,75	43	54 663 613,53
Královéhradecký	112	148 688 581,91	33	36 323 651,50
Pardubický	123	160 292 215,58	59	68 725 603,95
Vysočina	91	118 815 573,15	31	41 084 302,86
Jihomoravský	358	394 928 473,35	172	151 266 369,92
Olomoucký	408	469 462 910,56	127	143 118 717,29
Zlínský	173	231 160 612,08	76	94 976 871,22
Moravskoslezský	184	180 443 409,79	82	71 171 285,61

Stanovisko Výboru k výstupu č. 1: **Splněno**

Výbor vítá realizaci Analýzy dostupnosti specializovaných sociálních služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím v ČR.

Výbor doporučuje MSPV zveřejnit analýzu co nejdříve a informovat o jejích výstupech na jednom z příštích jednání Výboru.

Stanovisko Výboru k výstupu č. 2: **Splněno**

Výbor vítá předložení novely zákona o sociálních službách.

Výbor doporučuje MPSV zintenzivnit podporu dostupnosti specializovaných sociálních služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím nezávisle na dalším projednávání novely.

Výbor navrhuje doplnění nového výstupu č. 5: „Vyhodnocení stávajícího financování specializovaných sociálních služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím násilím a jednotlivých druhů těchto služeb v návaznosti na výstupy Analýzy dostupnosti

specializovaných sociálních služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím v ČR“ v gesci MPSV.

Výbor navrhuje doplnění nového výstupu č. 6: „Podpora krajské dostupnosti a předvídatelného financování specializovaných sociálních služeb pro oběti domácího a genderově podmíněného násilí (např. prostřednictvím víceletého financování a dlouhodobých smluv o spolupráci)“ v gesci MPSV.

Výbor navrhuje doplnění nového výstupu č. 7: „Zajištění zakotvení standardizace specializovaných sociálních služeb v návaznosti na výstupy a doporučení Analýzy dostupnosti specializovaných sociálních služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím“ v gesci MPSV.

Stanovisko Výboru k výstupu č. 3: **Neplněno**

Výbor konstatuje, že MPSV neposkytl relevantní informace k vyhodnocení plnění výstupu.

Výbor doporučuje MPSV zavést monitorovací mechanismus podpory služeb krizové telefonické podpory obětí sexuálního násilí, vyhodnotit stávající stav podpory (dle stávajících indikátorů výstupu) a zintenzivnit podporu těchto služeb.

Stanovisko Výboru k výstupu č. 4: **Plněno částečně**

Výbor vítá podporu sociálního bydlení pro cílové skupiny ženy ohrožené domácím násilím pobývajících na skryté adrese a ženy ohrožené domácím násilím pobývajících v azylovém domě v rámci IROP 2014 – 2020.

Výbor doporučuje MMR blíže informovat Výbor o poskytnuté bytové pomoci cílové skupině osoby ženy ohrožené domácím násilím.

Opatření č. 10: **Minimalizovat dobu, po kterou děti vyrůstají v rodině ohrožené násilím v rodině a podporovat služby zaměřené na zastavení násilí v rodině, kde vyrůstají děti, a vyrovnání se s násilím v rodině**

Gestor: **MPSV ve spolupráci s ÚV ČR**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Určený jednotný validizovaný nástroj pro včasnou identifikaci dítěte ohroženým násilím v rodině, identifikaci rizik a vhodné intervence pro pracovníky OSPOD a organizace v rámci pověření SPOD (ve spolupráci s Výborem)	Určený vhodný a jednotný nástroj	31. 12. 2020 MPSV ve spolupráci s ÚV ČR
Podpora dostupnosti sítě služeb odborné pomoci pro děti v návaznosti na detekci násilí v rodině spadajících do oblasti SPOD	a) Podpora služeb v rámci dotačního programu Rodina b) Počet podpořených organizací vč. finanční alokace c) Počet rodin a dětí, kterým byla poskytnuta	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MPSV

	odborná pomoc	
Podpora dostupnosti specializované krizové pomoci pro děti ohrožené násilím v rodině podle § 60 zákona o sociálních službách na krajské úrovni	a) Prioritizace služby v rámci dotačního programu MPSV pro poskytovatele sociálních služeb b) Počet podpořených organizací vč. finanční alokace c) Existence monitorovacího mechanismu k zjištění počtu dětí, kterým byla z důvodu domácího násilí poskytnuta odborná pomoc	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MPSV ve spolupráci s kraji
Určení vhodný a jednotný nástroj pro včasnou identifikaci dětí ohrožených násilím v rodině, identifikaci rizik a vhodných postupů pro odborníky a odbornice v prvním kontaktu s dětmi, vytvořené standardy pro práci s dětmi ohroženými násilím v rodině	a) Vznik Pracovní skupiny k identifikaci vhodného nástroje a vytvoření standardů pro práci s dětmi ohroženými násilím v rodině b) Určení vhodný a jednotný nástroj. c) Vytvořené standardy práce s dětmi ohroženými násilím v rodině	31. 12. 2020 ÚV ČR ve spolupráci s MPSV

Informace o plnění MPSV:

Určení jednotného validizovaného nástroje pro včasnou identifikaci dítěte ohroženým násilím v rodině, identifikaci rizik a vhodné intervence pro pracovníky OSPOD a organizace v rámci pověření SPOD a podpora dostupnosti sítě služeb odborné pomoci pro děti v návaznosti na detekci násilí v rodině spadajících do oblasti SPOD jsou součástí cílů Národní strategie ochrany práv dětí na období 2021–2029, která byla schválena vládou v prosinci 2020. Jedná se zejména o dílčí cíl č. 2: „Děti mají zaručenou bezpečnou péči v rodinném prostředí“ a související opatření zaměřená na včasnou identifikaci ohrožení dítěte a vybudování minimální sítě preventivních a podpůrných služeb pro ohrožené děti a rodiny.

V rámci národního dotačního titulu (dále jen „NDT“) Rodina pro rok 2020 byly mezi podporovaná témata a aktivity zařazeny také aktivity zahrnující práci s agresory v rodinách a mezi partnery jako prevence fyzického i psychického násilí, a to v rámci dotační oblasti I. Preventivní aktivity na podporu rodiny, partnerství a rodičovství. Celkově bylo v NDT Rodina v roce 2020 podpořeno 291 projektů, mezi něž bylo rozděleno necelých 120 mil. Kč. Podpořené projekty se věnovaly celé škále témat, přičemž není bohužel možné konkrétně určit, které z nich byly zacíleny na zastavení násilí v rodině, kde vyrůstají děti, a vyrovnání se s násilím v rodině.

Na děti vyrůstající v rodinách, kde probíhá násilí, je nahlíženo jako na děti ohrožené ve smyslu § 6 písm. g) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SPOD“). Těmto dětem, jsou-li zachyceny OSPOD, je poskytována sociálně-právní ochrana (dále jako „SPO“), kdy sociální pracovník OSPOD, který odpovídá za poskytování SPO konkrétnímu dítěti, koordinuje průběh ostatních odborných služeb tak, aby směřovaly k naplnění práv a potřeb dítěte. Jedním z nástrojů spolupráce s poskytovateli odborných služeb jsou případové konference.

Počet případů domácího násilí probíhající v přítomnosti dětí, které byly řešeny OSPOD, je sledován v Ročním výkaze o výkonu SPO (specificky jsou z celkového počtu sledovány i případy domácího násilí probíhajícího v přítomnosti dětí, u nichž došlo ve sledovaném roce k vykazání). Počet dětí, které nad rámec SPO využívaly specializované odborné služby jiných poskytovatelů, zde sledován není.

V systému SPO také působí na základě § 48 a násl. zákona o SPOD fyzické nebo právnické pověřené osoby k výkonu SPO, které se zaměřují i na pomoc dětských obětí násilí v rodině. Tyto osoby poskytují v rozsahu svého pověření např. poradenskou činnost dětem a jejich rodičům, ale také mohou provozovat zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (dále jen „ZDVOP“), což je pobytová služba pro děti v krizové situaci. ZDVOP jsou financovány ze státního příspěvku pro zřizovatele ZDVOP (k 9. 12. 2020 bylo na území ČR 52 zařízení s kapacitou 718 dětí, kdy kapacita se pravidelně pohybuje v průběhu roku. V roce 2020 byla v rámci státního příspěvku pro zřizovatele ZDVOP vyplacena částka 127,1 mil. Kč).

Naplnění výstupu č. 3 viz. příložená tabulka s názvem Přehled sociálních služeb pro oběti domácího násilí, která obsahuje informace o dostupných sociálních službách krizové pomoci.

Přehled sociálních služeb pro oběti domácího násilí				
Druh služby	Počet služeb	Pobytová kapacita	Kapacita Ambulantní	Kapacita terénní
azylové domy	70	2509		
intervenční centra	17	1	632	66
krizová pomoc	16	11	19773	90
nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2		630	20
noclehárny	3		51	
odborné sociální poradenství	107		52086	5919
odlehčovací služby	1	21		
sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	13		6040	991
sociální rehabilitace	3	9	8	8
sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče	3	14		
telefonická krizová pomoc	15			29771
terénní programy	8			556
Celkový součet	258	2565	79220	37421

Pozn.: V rámci tabulky se vyskytují služby, které poskytují více cílovým skupinám, nelze tedy přesně říct kolik z daného počtu je zaměřeno pouze na oběti domácího násilí. Současně nelze z filtru ani vyloučit služby, které poskytují více cílovým skupinám, protože se stále jedná o služby poskytující obětem domácího násilí i když to nemusí být jejich preferovaná cílová skupina.

Informace o plnění ÚV ČR:

Pracovní skupina pro práci s dětmi ohroženými násilím v rodině byla ustanovena v lednu 2019. V rámci svých jednání v průběhu roku 2020 se zaměřila zejména na určení jednotného nástroje pro včasnou identifikaci dětí ohrožených násilím v rodině a vytvoření standardů pro práci s dětmi ohroženými násilím v rodině. Pracovní skupina se shodla, že namísto vytvoření samostatného jednotného nástroje pro identifikaci dětí ohrožených násilím v rodině pro všechny relevantní profese, bude obdobný nástroj zahrnut v rámci obecných indikátorů pro včasnou identifikaci dětí v psychosociálním ohrožení, který je součástí opatření Národního akčního plánu pro duševní zdraví 2020 - 2030 v gesci MŠMT, MZd a MPSV s termínem plnění do konce roku 2021. Návrh standardů práce pro programy dětství bez násilí byl představen jednání Pracovní skupiny dne 24. února 2021. Na základě těchto standardů budou dopracovány obecné standardy pro profese v prvním kontaktu s dětmi ohroženými násilím v rodině.

Stanovisko Výboru k výstupu č. 1: Nesplněno

Výbor vítá zahrnutí nástroje pro včasnou identifikaci dítěte ohroženým násilím v rodině, identifikaci rizik a vhodné intervence pro pracovníky OSPOD a organizace v rámci pověření SPOD do cílů Národní strategie ochrany práv dětí na období 2021–2029.

Výbor doporučuje MPSV učit jednotný a vhodný nástroj pro identifikaci dětí ohrožených násilím v rodině co nejdříve a zahrnout do jeho přípravy Výbor.

Stanovisko Výboru k výstupu č. 2: Plněno částečně

Výbor konstatuje, že MPSV neposkytl relevantní informace pro vyhodnocení plnění výstupu č. 2.

Výbor doporučuje MPSV informovat Výbor o počtu podpořených organizací vč. finanční alokace v rámci podpory služeb odborné pomoci pro děti v návaznosti na detekci násilí v rodině spadajících do oblasti SPOD v dotačním programu Rodina a počtu rodin a dětí, kterým byla poskytnuta odborná pomoc (dle indikátorů výstupu).

Stanovisko Výboru k výstupu č. 3: Plněno částečně

Výbor doporučuje MPSV informovat Výbor o prioritizaci služby v rámci dotačního programu MPSV pro poskytovatele sociálních služeb, počtu podpořených organizací vč. finanční alokace a zavedení monitorovacího mechanismu k zjištění počtu dětí, kterým byla z důvodu domácího násilí poskytnuta odborná pomoc (dle indikátorů výstupu).

Stanovisko Výboru k výstupu č. 4: Splněno částečně

Výbor doporučuje Pracovní skupině pro práci s dětmi ohroženými násilím v rodině dokončit přípravu standardů pro práci s dětmi ohroženými násilím v rodině pro odborníky a odbornice v prvním kontaktu s ohroženými dětmi bez větších odkladů.

Výbor v návaznosti na informaci o plnění navrhuje reformulaci výstupu na: „Vytvořené standardy pro práci s dětmi ohroženými násilím v rodině pro odborníky a odbornice v prvním kontaktu s dětmi“.

Opatření č. 12: Připravit podklady k pilotnímu projektu specializované služby pro oběti sexuálního násilí

Gestor: ÚV ČR ve spolupráci s MZd, MPSV, MV, MSp, MŠMT

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Pracovní skupina k vytvoření plánu zřízení pilotního projektu specializované multidisciplinární služby pro oběti sexuálního násilí a přípravě metodiky pro specializovaný přístup k obětem sexuálního násilí	a) Vytvořená pracovní skupina b) Vytvořený plán zřízení pilotního projektu c) Vytvořená metodika	a) 31. 12. 2019 b), c) 31. 12. 2020 ÚV ČR ve spolupráci s MZd, MPSV, MV, MŠMT, MSp
Návrh certifikovaného vzdělávacího	Vytvořený návrh	31. 12. 2020

programu pro lékařský a zdravotnický personál nemocnic s ohledem na potřeby obětí sexuálního násilí.	certifikovaného vzdělávacího programu	ÚV ČR ve spolupráci s MZd, MPSV, MV, MSp
--	---------------------------------------	--

Informace o plnění ÚV ČR:

Možnost vzniku pilotního centra pro oběti sexuálního násilí byla zahrnuta do výzvy v rámci Norských fondů zaměřené na podporu dostupnosti specializovaných služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím, na jejíž přípravě ÚV ČR spolupracuje s MF v roli odborného garanta. Výzva byla zveřejněna dne 25. listopadu 2020 s termínem pro podávání žádostí o grant do 15. března 2021. Zveřejnění výsledků vyhodnocení žádostí je přepokládáno do konce dubna 2021. Vytvořením příslušné metodiky a návrhu obsahu školení pro zdravotnický personál by se měla zabývat Pracovní skupina Výboru pro prevenci sexuálního násilí. V této souvislosti navrhujeme v rámci aktualizace Akčního plánu reformulaci opatření tak, aby rozšíření těchto center navazovalo na vyhodnocení fungování případného pilotního projektu centra v rámci Norských fondů.

Stanovisko Výboru k výstupu č. 1: **Plněno částečně**

Stanovisko Výboru k výstupu č. 2: **Nesplněno**

Výbor doporučuje vzhledem k informaci o plnění opatření reformulaci opatření výstupu č. 1 na: „Zahrnutí možnosti vzniku pilotního centra pro oběti sexuálního násilí v rámci výzvy Norských fondů zaměřené na podporu dostupnosti specializovaných služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím“, výstupu č. 2 na „Vyhodnocení fungování pilotního projektu specializované služby pro oběti sexuálního násilí“, sloučení výstupu č. 3 a 4 a jejich reformulaci na „Podpora vzniku a rozšíření center pro oběti sexuálního násilí zohledněna v rámci přípravy navazujícího Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí“.

Opatření č. 13: **Zohledňovat specifické potřeby obětí domácího a genderově podmíněného násilí v rámci reformy péče o duševní zdraví**

Gestor: **MZd**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
V rámci implementace reformy duševního zdraví jsou při pilotních projektech nových služeb reflektovány potřeby zohledňující oběti domácího a genderově podmíněného násilí (ve spolupráci s Výborem)	Přizvání zástupců a zástupkyň Výboru pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách do Pracovní skupiny MZd k reformě péče o duševní zdraví	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MZd, MPSV ve spolupráci s ÚV ČR

Informace o plnění MZd:

Dle vyjádření tajemnice Rady vlády pro duševní zdraví, MUDr. Dity Prototopové, MZ ČR spolupracuje s členy výboru v rámci aktivit v reformě péče o duševní zdraví (v současné době jsou například členy pracovní skupiny k síti zdravotních krizových center). MUDr. Prototopová rovněž požádala, vedoucího oddělení pro reformu péče o duševní zdraví, PhDr. Ing. Pavla Mičku, aby tuto spolupráci tam, kde je relevantní, ještě více zintenzivnil.

Informace o plnění MPSV:

Gestorem opatření je MZd, MPSV je připraveno spolupracovat na realizaci tohoto opatření, a to zejména dostatečnou podporou sociálních služeb, které jsou poskytovány dané cílové skupině. Seznam sociálních služeb pro oběti domácího a genderově podmíněného násilí viz tabulka s názvem Přehled sociálních služeb pro oběti domácího násilí.

Informace o plnění ÚV ČR:

Úřad vlády byl ze strany MZd osloven ohledně nominace zástupce či zástupkyně do Pracovní skupiny MZd k reformě péče o duševní zdraví. Za Výbor pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách byla nominována PhDr. Marvánová Vargová. Minulý rok proběhla schůzka s MUDr. Protopovou a předsednictvem Výboru k opatření Národního akčního plánu duševního zdraví 2020-2030 směřujícího k přípravě sítě center krizové pomoci mj. pro oběti domácího a sexuálního násilí a zajištění její návaznosti na síť sociálních služeb pro oběti těchto forem násilí. Další schůzka s MZd ani jednání Pracovní skupiny k zohlednění potřeb obětí domácího a genderově podmíněného násilí v rámci reformy péče o duševní zdraví zatím neproběhlo.

Stanovisko Výboru: **Plněno částečně**

Výbor doporučuje MZd zintenzivnit spolupráci s Výborem v této oblasti a realizovat jednání Pracovní skupiny MZd k této problematice za účasti zástupce/kyně Výboru co nejdříve.

Opatření č. 14: **Zvýšit bezpečí a ochranu osob ohrožených domácím a genderově podmíněným násilím prostřednictvím vyhodnocování rizik a potřeb osob ohrožených a přístupu založeného na identifikaci potřeb osob ohrožených**

Gestor: **ÚV ČR**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Analýza existujících nástrojů k identifikaci a vyhodnocování rizik a potřeb osob ohrožených domácím a genderově podmíněným násilím pro profese, které přicházejí do styku s osobami ohroženými tímto násilím a jejich dětmi	Zveřejněná analýza	31. 12. 2020 ÚV ČR
Jednotný nástroj k identifikaci a vyhodnocování rizik a potřeb osob ohrožených domácím a genderově podmíněným násilím pro profese, které přicházejí do styku s osobami ohroženými tímto násilím a jejich dětmi připravený ve spolupráci s Výborem	Existence jednotného nástroje pro vyhodnocení rizik	31. 12. 2020 ÚV ČR

Informace o plnění ÚV ČR:

Příprava a realizace analýzy existujících nástrojů k identifikaci a vyhodnocování rizik a potřeb osob ohrožených domácím a genderově podmíněným násilím a určení jednotného nástroje k identifikaci a vyhodnocování rizik a potřeb osob ohrožených domácím a genderově podmíněným násilím pro profese, které přicházejí do styku s osobami ohroženými tímto násilím byla zahájena v únoru 2021. Dokončení analýzy vč. určení vhodného nástroje je předpokládáno v dubnu 2021. Výbor bude o finalizaci a výstupech informován na jednom z příštích jednání v tomto roce.

Vzhledem k problematickému určení jednotného nástroje pro všechny relevantní profese navrhuje reformulaci výstupu č. 2 a reformulaci či případné vypuštění výstupu č. 3.

Stanovisko Výboru k výstupu č. 1: **Splněno částečně**

Stanovisko Výboru k výstupu č. 2: **Nesplněno**

Výbor doporučuje ÚV ČR dokončit a zveřejnit analýzu existujících nástrojů k identifikaci a vyhodnocování rizik a potřeb osob ohrožených domácím a genderově podmíněným násilím včetně určení vhodných nástrojů k identifikaci a vyhodnocování rizik a potřeb osob ohrožených domácím a genderově podmíněným násilím pro profese, které přicházejí do styku s osobami ohroženými tímto násilím, co nejdříve.

Výbor doporučuje sloučit výstup č. 2 a 3 opatření a reformulovat znění výstupu na: „Doporučené vhodné nástroje k identifikaci a vyhodnocování rizik a potřeb osob ohrožených domácím a genderově podmíněným násilím pro profese, které přicházejí do styku s osobami ohroženými tímto násilím“.

Opatření č. 15: **Zajistit financování a nepřetržitý provoz bezplatné telefonické pomoci obětem domácího a genderově podmíněného násilí**

Gestor: **MV**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Nepřetržitý provoz stávající bezplatné linky pomoci obětem kriminality a domácího násilí	Zajištěný provoz a financování stávající linky	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MV

Informace o plnění MV:

Ministerstvo vnitra spravuje dotační program pro nestátní neziskové organizace provozující evropské krizové či asistenční linky 116 000, 116 111 a 116 006 v České republice.

V každém roce je na dotační program alokována částka 2 miliony korun.

Ministerstvo vnitra dlouhodobě podporuje tyto linky:

Linka pro rodinu a školu 116 000/Linka ztracené dítě 116 000;

Linka bezpečí 116 111;

Linka pomoci obětem kriminality a domácího násilí 116 006.

Provoz bezplatné linky pomoci obětem kriminality a domácího násilí byl v roce 2020 zajištěn nepřetržitě.

Stanovisko Výboru: **Plněno**

Výbor doporučuje MV nadále podporovat nepřetržitý provoz stávající bezplatné linky pomoci obětem kriminality a domácího násilí a zvyšovat tuto podporu.

Opatření č. 16: **Posilovat kapacity intervenčních center v oblasti domácího násilí prostřednictvím Norských fondů**

Gestor: **MF ve spolupráci s ÚV ČR**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Výzva zaměřená na posilování interdisciplinární	a) Vyhlášení výzvy	31. 12. 2019

spolupráce prostřednictvím zvyšování kapacit intervenčních center	na podporu interdisciplinární spolupráce b) Počet podpořených projektů a jejich rozpočet (v letech 2020 – 2022)	a průběžně v následujících letech MF ve spolupráci s ÚV ČR
---	--	---

Informace o plnění MF:

Výzva je aktuálně ve fázi přípravy a její vyhlášení je plánováno na 1. čtvrtletí 2021. Předpokládaný termín vyhlášení byl nastaven s ohledem na přípravu a vyhlášení dalších výzev Programu "Lidská práva, začleňování Romů a domácí a genderově podmíněné násilí" (dále jen Program). Po ukončení procesu hodnocení žádostí o grant a výběru projektů (3. – 4. čtvrtletí 2021) bude znám počet podpořených projektů. Výzva je připravována zprostředkovatelem Programu MF ČR ve spolupráci s ÚV ČR.

Stanovisko Výboru: Plněno částečně

Výbor vyjadřuje znepokojení ohledně odkladu vyhlášení výzvy na podporu programů pro práci s původci a původkyněmi násilí a jeho dopadů mj. na délku realizace projektů.

Výbor doporučuje MF vyhlásit výzvu co nejdříve.

Opatření č. 17: Podporovat dostupnost specializovaných sociálních služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím prostřednictvím Norských fondů

Gestor: **MF ve spolupráci s ÚV ČR**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Výzva zaměřená na podporu dostupnosti specializovaných služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím (vč. utajených azylových domů) zohledňující postavení a specifické potřeby osob čelících vícečetné diskriminaci	a) Vyhlášení výzvy na podporu dostupnosti specializovaných sociálních služeb (vč. utajených azylových domů) b) Počet podpořených projektů a jejich rozpočet (v letech 2020 – 2022)	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MF ve spolupráci s ÚV ČR

Informace o plnění MF:

Výzva byla vyhlášena dne 25. listopadu 2020. Termín ukončení příjmu žádostí o grant je stanoven na 15. března 2021. Po ukončení procesu hodnocení žádostí o grant a výběru projektů (2. – 3. čtvrtletí 2021) bude znám počet podpořených projektů.

Stanovisko Výboru: Plněno

Výbor vítá vyhlášení výzvy na podporu dostupnosti specializovaných sociálních služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím.

Výbor doporučuje MF informovat Výbor o počtu podpořených projektů a jejich rozpočtu.

Oblast č. 3: Zajištění přístupu ke spravedlnosti pro všechny osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím

Opatření č. 18: **Zajistit možnost průběžného vzdělávání justičních čekatelů a čekatelek, soudců a soudkyň a státních zástupců a zástupkyň v tématu rozhodování o svěření dítěte do péče a úpravě styků násilného rodiče s dítětem a standardizaci práce soudních znalců a znalkyň v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí**

Gestor: **MSp**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Každoročně vypsaná nabídka kurzů Justiční akademie pro justiční čekatele a čekatelky, soudce a soudkyň a státní zástupce a zástupkyň k tématu rozhodování o svěření dítěte do péče a úpravě styků násilného rodiče s dítětem	a) Počet vypsaných kurzů b) Počet účastníků a účastnic	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MSp
Zajištěná standardizace práce soudních znalců a znalkyň v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí	Předložený zákon o soudních znalcích zahrnující standardizaci jejich práce	31. 12. 2020 MSp

Informace o plnění MSp:

Výstup č. 1:

V Kroměříži se konal Seminář Rodinné právo soukromé pro opatrovnické soudce ve dnech 20. až 22. ledna 2020. Zaměřil se na aktuální otázky rodinného práva soukromého. Zvláštní důraz byl kladen na problematiku domácího násilí, rozhodování o svěření dítěte do péče, úpravě styků násilného rodiče s dítětem a aplikovatelnosti zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů v rodinně právních sporech a související témata. Na semináři mimo jiné vystoupila Bc. Petra Wünschová, ředitelka Centra Locika, JUDr. Tomáš Durdík, soudce Nejvyššího soudu, nebo JUDr. Lucie Hrdá, advokátka. Počet účastníků: 99

Do plánu vzdělávání byl zařazen nový seminář Použití zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů v rodinně právních sporech, který se konal dne 11. 9. 2020 v Praze. Seminář se zaměřil na využití zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů v rodinně právních sporech, včetně praktických doporučení a ukázek dobré i špatné praxe. Počet účastníků: 13.

Semináře na téma Psychologie výslechu dětí se zaměřením na analýzu kazuistik byly v roce 2020 naplánovány, nemohly však proběhnout s ohledem na epidemiologickou situaci. Jedná se o semináře určené menším skupinám posluchačů, které jsou založené převážně na diskusi a probírání jednotlivých kazuistik včetně promítání videí z výslechu atp., proto nebyli lektori těchto seminářů nakloněni online formě semináře a s ohledem na formát těchto seminářů nebylo možné ani pořízení záznamu a jeho následné vyvěšení v online vzdělávací platformě Justiční akademie ASJA. Všichni účastníci, kteří byli přihlášení na původně vypsané termíny v roce 2020, byli přednostně zařazeni do seznamu účastníků na vypsané

termíny roku 2021. V této oblasti nicméně proběhl dne 13. 10. 2020 online seminář Vývojová psychologie a znalecké dokazování v oblasti psychologie, který byl zaměřen mimo jiné na metodiku správného znaleckého dokazování v oblasti pedopsychologie. Byl pořízen záznam semináře, který je justici k dispozici v ASJA. Také seminář Rozhovor s dítětem, se uskutečnil online a byl zaměřený na to, jak správně vést rozhovor s dítětem a dostat všem psychologickým požadavkům kladeným na bezpečnou realizaci participačních práv dítěte. V obou online seminářích bylo na čtyři desítky účastníků.

Výstup č. 2:

Nový zákon o soudních znalcích, byl schválen a publikován ve Sbírce zákonů jako zákon č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech (dále jen „znalecký zákon“) a nabyl účinnosti dne 1. ledna 2021. Ve znaleckém zákoně je obsažena obecná úprava činnosti soudních znalců, která platí pro všechny znalecké obory. Oproti dosavadní právní úpravě jsou požadavky na práci znalců konkrétnější a jasnější, a mělo by být proto snadnější zajistit jejich dodržování.

Podle § 28 odst. 1 znaleckého zákona, musí být znalecký posudek úplný, pravdivý a přezkoumatelný. Podle § 28 odst. 9 znaleckého zákona postup znalce při zpracování znaleckého posudku stanoví Ministerstvo spravedlnosti vyhláškou. Touto vyhláškou je vyhláška č. 503/2020 Sb., o výkonu znalecké činnosti (dále jen „vyhláška o výkonu znalecké činnosti“). Postup znalce při zpracování znaleckého posudku je upraven v § 52 až 58 vyhlášky o výkonu znalecké činnosti. Postup znalce je rozdělen do sedmi kroků: znalec a) vybere zdroj dat, b) sebere nebo vytvoří data, c) zpracuje data, d) provede analýzu dat a zformuluje její výsledky, e) interpretuje výsledky analýzy dat, f) zkontroluje svůj postup podle předchozích písmen a g) zformuluje závěr (§ 52 vyhlášky o výkonu znalecké činnosti). Tyto jednotlivé kroky jsou podrobněji upraveny v § 53 až 58 vyhlášky o výkonu znalecké činnosti. Znalec přitom musí zpracovat znalecký posudek, kromě odůvodněných případů, v souladu s obecně uznávanými postupy a standardy daného oboru a odvětví (§ 28 odst. 5 věta první znaleckého zákona).

Stanovisko Výboru k výstupu č. 1: **Plněno**

Stanovisko Výboru k výstupu č. 2: **Splněno**

Výbor doporučuje MSp v návaznosti na schválení zákona o soudních znalcích zajistit a posílit standardizaci práce soudních znalců a znalkyň v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí.

Výbor navrhuje doplnění nového výstupu opatření č 2: „Návrh dalšího posílení specializace soudních znalců a znalkyň v oboru psychologie a psychiatrie na problematiku domácího a genderově podmíněného násilí v rámci standardizace jejich činnosti např. prostřednictvím zakotvení odpovídajícího odvětví nebo jeho specializace“ v gesci MSp ve spolupráci s MZd.

Opatření č. 19: Zvýšit informovanost soudců a soudkyň a státních zástupců a zástupkyň o problematice domácího a genderově podmíněného násilí a výstupech v této oblasti

Gestor: **MSp**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Každoročně vypsany kurz Justiční akademie pro soudce a soudkyně k tématu rozhodování soudů	a) Vypsany kurz b) Počet účastníků	31. 12. 2019 a průběžně

v případech znásilnění a dalších forem násilí na ženách	a účastnic	v následujících letech MSp
Interní pokyn pro soudy, jak postupovat v případech, kdy soud nedisponuje samostatnými oddělenými čekárnami a vchody k zabránění kontaktu oběti a pachatele (zajištění zákonné povinnosti vyplývající z § 17 zákona o obětech trestních činů)	Schválení interního pokynu	31. 12. 2020 MSp
Školení Justiční akademie zaměřené na další prohlubování specializace státních zástupců a zástupkyň na případy domácího a genderově podmíněného násilí	Počet vypsaných školení Justiční akademie a jejich kapacita letů	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MSp

Informace o plnění MSp:

Výstup č. 1:

V této oblasti se v roce 2020 konaly následující semináře:

- jednodenní seminář na téma Násilná trestná činnost, zaměřený i na závažnou a sexuálně motivovanou trestnou činnost z pohledu policie, znalce, soudce nižších soudů a Nejvyššího soudu. Počet účastníků: 63 a

- dvoudenní seminář na téma Úkony zejména v přípravném řízení trestním pro soudce držící pohotovost na okresním soudu určený pro civilní soudce, trestní soudce s praxí do 3 let, státní zástupce s praxí do 3 let, který se věnoval předběžným opatřením ve věcech domácího násilí Počet účastníků: 77.

Dále Justiční akademie připravila v této oblasti vzdělávací akce ve spolupráci se zahraničními partnery. V online vzdělávací platformě Justiční akademie ASJA je české justici nabízen certifikovaný online kurz Rady Evropy Násilí na ženách a domácí násilí (v angličtině). V rámci projektu Zlepšení přístupu zranitelných skupin osob ke spravedlnosti se v roce 2021 plánuje překlad do češtiny a jeho nabídka české justici v tutorované podobě.

Semináře Psychologie výslechu dospělých I. a II. a seminář Znalecké psychologické zkoumání zaměřené na trestní oblast byly v roce 2020 naplánovány, nemohly však proběhnout s ohledem na epidemiologickou situaci. Jedná se o semináře určené menším skupinám posluchačů, které jsou založené převážně na diskuzi a probírání jednotlivých kazuistik včetně promítání videí z výslechů atp., proto nebyli lektori těchto seminářů nakloněni online formě semináře a s ohledem na formát těchto seminářů nebylo možné ani pořízení záznamu a jeho následné vyvěšení v online vzdělávací platformě Justiční akademie ASJA. Všichni účastníci, kteří byli přihlášení na původně vypsané termíny v roce 2020, byli přednostně zařazeni do seznamu účastníků na vypsané termíny roku 2021. V této oblasti nicméně proběhl dne 13. 10. 2020 online seminář Vývojová psychologie a znalecké dokazování v oblasti psychologie. Byl pořízen záznam semináře, který je justici k dispozici v ASJA.

Výstup č. 2:

Odborem investic a majetku Ministerstva spravedlnosti bylo provedeno šetření o způsobu zajištění zákonné povinnosti vyplývající z § 17 zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, ve znění pozdějších předpisů. Z provedeného šetření vyplynulo, že soudy jsou si své zákonné povinnosti vědomy a uvedenou povinnost plní, a to ve většině případů za použití samostatné místnosti (místnost pro utajeného svědka a oběti trestných činů, případně poradní místnost senátu, oddělené výslechové místnosti apod.), eventuálně splnění povinnosti zajišťují operativně ve spolupráci s příslušníky justiční stráže. Dále je třeba zmínit,

že všechny soudy jsou již v současné době vybaveny technickým zařízením pro přenos obrazu a zvuku (videokonferenční zařízení), které lze k tomuto účelu rovněž použít a soudy je dle našich poznatků v praxi využívají. Postup při využívání těchto zařízení je upraven instrukcí Ministerstva spravedlnosti ze dne 3. prosince 2001, č. j. 505/20014-Org, kterou se vydává vnitřní a kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy, ve znění pozdějších předpisů (§ 10a a násl.). Uvedená problematika bude rovněž zohledněna v rámci nově připravovaného vnitřního a kancelářského řádu, s jehož přijetím se počítá v průběhu roku 2021.

Výstup č. 3:

V roce 2020 se konal dvoudenní seminář na téma Domácí násilí, zaměřený na průsečíky a rozdíly mezi domácím násilím a genderově podmíněným násilím, zajištění potřeb zvláště zranitelných obětí v trestním řízení včetně příslušné judikatury Nejvyššího soudu, na specifika domácího násilí v trestním řízení z pohledu státního zástupce a policie a na úlohu intervenčního centra v systému ochrany před domácím násilím. Počet účastníků: přihlášeno přes 90, účast v souvislosti se startem epidemie 50.

Dále Justiční akademie realizovala ve spolupráci s Akademií evropského práva projekt EU Gender Equality Law. Prostřednictvím tohoto projektu byly české justici nabídnuty tři online semináře: (15.-16.6., 3.-4.9., 9.-11.11.2020) cílené na tematiku rovnoprávnosti žen a mužů v evropském právu. Ve spolupráci s Evropskou justiční sítí (EJTN) byl české justici nabídnut online seminář cílený mj. na genderově podmíněné násilí v kyberprostoru (Cybercrime and E-Evidence, 3.-4.12.2020).

Stanovisko Výboru k výstupu č. 1: **Plněno**

Stanovisko Výboru k výstupu č. 2: **Splněno**

Stanovisko Výboru k výstupu č. 3: **Plněno**

Výbor doporučuje MSp při přípravě a realizaci seminářů a vzdělávání v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí zohledňovat a klást větší důraz na genderovou perspektivu problematiky domácího a dalších forem násilí.

Opatření č. 20: **Zvýšit informovanost osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím o jejich právech vč. možnosti vymáhat odškodnění a poskytnutí peněžité pomoci**

Gestor: **MV**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Školení pro policisty a policistky zaměřené na způsob jak stručně a jasně informovat osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím o jejich právech a dostupné pomoci (vč. způsobu využívání revidovaných formulářů)	a) Počet školení b) Počet proškolených policistů a policistek	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MV

Informace o plnění MV:

Plánovaná školení policistů a policistek, zaměřená na způsob, jak stručně a jasně informovat osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím o jejich právech a dostupné pomoci (vč. způsobu využívání revidovaných formulářů), v roce 2020 s ohledem na pandemii

onemocnění Covid-19 nebylo možno uskutečnit. Uvedená školení budou realizována v roce 2021.

Stanovisko Výboru: **Neplněno**

Výbor doporučuje MV realizovat školení zaměřené na způsob jak stručně a jasně informovat osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím o jejich právech a dostupné pomoci co nejdříve a za tímto účelem podporovat využívání distančních forem vzdělávání během pandemie covid-19 a souvisejících omezení.

Opatření č. 21: **Vyhodnotit a podle výsledků pilotního projektu případně rozšířit využití signalizačního zařízení pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím do dalších krajů**

Gestor: **MV**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Případné rozšíření využívání signalizačního zařízení pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím do dalších krajů (po vyhodnocení pilotního projektu a odstranění technických překážek)	Počet krajů v daném roce, které nově využívají zařízení	31. 12. 2020 a průběžně v následujících letech MV

Informace o plnění MV:

V roce 2018-2019 byl realizován pilotní projekt „Nebudte slepí k domácímu násilí III“, a to na území KŘP Středočeského kraje (územní odbory Kladno a Příbram). S ohledem na kladné hodnocení daného pilotního projektu ze strany spolupracujících subjektů i ze strany ohrožených osob, byla zvažována možnost rozšíření využívání signalizačního zařízení pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím do dalších krajů. V roce 2020 však z důvodu pandemie onemocnění Covid-19 vedení Policie ČR řešilo prioritně jiné aktuální problémy související s mimořádnými opatřeními, o rozšíření využívání signalizačního zařízení do dalších krajů proto doposud rozhodnuto nebylo.

Stanovisko Výboru: **Neplněno**

Výbor doporučuje MV a projednat a rozšířit využívání signalizačního zařízení pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím do dalších krajů co nejdříve.

Opatření č. 22: **Snížit počet opakovaných výsledků dětských i dospělých obětí domácího a genderově podmíněného násilí**

Gestor: **MV**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Analýza využívání výsledkových místností a množství opakovaných výsledků obětí domácího a genderově podmíněného násilí	Zveřejněná analýza	31. 12. 2020 MV

Školení policistů a policistek jak vést výslechy obětí domácího a genderově podmíněného násilí (včetně dětí)	a) Počet školení b) Počet proškolených policistů a policistek	31. 12. 2021 a průběžně v následujících letech MV
--	--	---

Informace o plnění MV:

V roce 2020 bylo provedeno celkem 2.199 úkonů v 71 speciálních výslechových místnostech (dále jen „SVM“). Z toho:

- úkony s dětmi: 1.451,
- ostatní zvláště zranitelné oběti: 218 (z toho senioři: 33),
- ostatní úkony: 530.

Dále úkony s:

- oběti domácího násilí: 95,
- oběti proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti: 62,
- oběti obchodování s lidmi: 3.

Bylo zmodernizováno 20 SVM v celkové částce 3.396.485,00 Kč.

Viktimizace oběti je snižována tím, že je výslech prováděn šetrně a tak, aby nemusel být opakován. Jsou využívány SVM a videokonferenční přenosy výslechů.

K opakování výslechu může dojít z různých důvodů, např. se vyskytnou nové okolnosti, ke kterým je oběť třeba vyslechnout.

Oběť podává trestní oznámení (event. vysvětlení), kde jsou zjištěny okolnosti odůvodňující zahájení úkonů trestního řízení, poté je vyslechnuta v procesním postavení svědka a výslech v hlavním líčení je na zvážení soudu.

Plánovaná školení policistů a policistek, zaměřená na způsob, jak vést výslechy obětí domácího a genderově podmíněného násilí, v roce 2020 s ohledem na pandemii onemocnění Covid-19 nebylo možno uskutečnit. Uvedená školení budou realizována v roce 2021.

Stanovisko Výboru k výstupu č. 1: **Splněno částečně**

Výbor doporučuje MV zpracovat samostatnou hlubší analýzu využívání výslechových místností a množství opakovaných výslechů obětí domácího a genderově podmíněného násilí co nejdříve a představit její výstupy na jednom z příštích jednání Výboru.

Stanovisko Výboru k výstupu č. 2: **Neplněno**

Výbor doporučuje MV realizovat školení zaměřené na způsob jak stručně a jasně informovat osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím o jejich právech a dostupné pomoci co nejdříve a za tímto účelem podporovat využívání distančních forem vzdělávání během pandemie covid-19 a souvisejících omezení.

Opatření č. 24: **Vytvořit rezortní koncepční materiál pro boj s kybernásilím**

Gestor: **MV**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Strategie prevence kybernásilí	Schválená rezortní	31. 12. 2020

	strategie	MV
--	-----------	----

Informace o plnění MV:

Gesce kyberkriminality byla nově předána z Národní centrály organizovaného zločinu na Úřad služby kriminální policie a vyšetřování (dále „ÚSKPV“; vyjma teroristických útoků a organizované závažné trestné činnosti), z čehož bude vyplývat i nastavení spolupráce mezi Odborem prevence kriminality Ministerstva vnitra a ÚSKPV.

Prevence kyberkriminality (zahrnující též prevenci kybernásilí) bude zapracována do nové Strategie prevence kriminality, která by měla být schválena vládou v roce 2021. Resortní strategie prevence kybernásilí tak bude moci být zpracována až v návaznosti na tuto novou Strategii prevence kriminality.

Stanovisko Výboru: **Nesplněno**

Výbor doporučuje MV zpracovat Strategii prevence kriminality důsledně zahrnující problematiku kybernásilí a domácího a genderově podmíněného násilí co nejdříve a do jejích příprav zahrnout Výbor.

Výbor na základě informace o plnění MV navrhuje reformulovat výstup opatření č. 24 na „Strategie prevence kriminality zahrnující oblast zaměřenou na prevenci kybernásilí“.

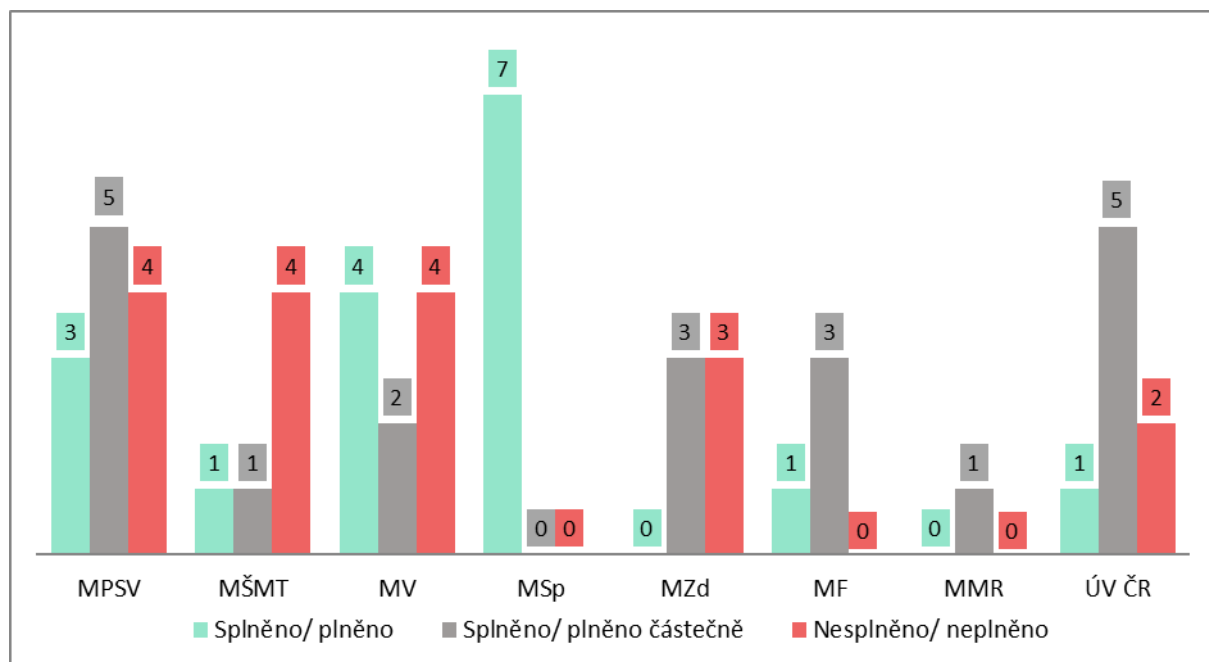
3.2. Shrnutí plnění Akčního plánu v roce 2020

Akční plán obsahuje celkem 50 výstupů s termínem plnění v roce 2020 a nesplněných nebo částečně splněných výstupů z roku předchozího. Z vyhodnocení plnění Akčního plánu provedeného Výborem vyplývá, že z těchto 50 výstupů bylo splněno/plněno 15 (30 %), částečně splněno/plněno 18 (36 %) a nesplněno/neplněno 17 (34 %). Následující graf ukazuje plnění úkolů ze strany jednotlivých rezortů (přičemž výstup č. 4 opatření č. 2, výstup č. 4 opatření č. 6 a výstup opatření č. 13. byly uloženy více rezortům současně).³⁰ Z uvedeného grafu vyplývá, že nejúspěšnějším rezortem v plnění výstupů Akčního plánu bylo v roce 2020 MSp. MSp splnilo/plnilo 7 z 7 výstupů s termínem plnění v roce 2020. Naproti tomu MŠMT nesplnilo/neplnilo 4 ze 6 výstupů s termínem plnění v roce 2020.

V roce 2020 Výbor poskytoval rezortům odbornou asistenci pro naplňování úkolů uložených na rok 2020. Plnění opatření Akčního plánu bylo pravidelně projednáváno na jednáních Výboru a za účelem efektivnějšího plnění probíhaly v roce 2020 schůzky s jednotlivými resorty.

³⁰ V celkovém hodnocení plnění výstupů jsou tyto výstupy započítány jen jednou. V přehledu plnění Akčního plánu ze strany jednotlivých rezortů je zohledněno plnění výstupu jednotlivých rezortů.

Graf č. 4: Přehled plnění Akčního plánu ze strany jednotlivých rezortů v roce 2020



Oblast prevence domácího a genderově podmíněného násilí obsahuje celkem 24 výstupů s termínem plnění v roce 2020 a nesplněných nebo částečně splněných výstupů z roku předchozího. Z vyhodnocení plnění Akčního plánu provedeného Výborem vyplývá, že z těchto 24 výstupů bylo splněno/plněno 6 (25 %), částečně splněno/plněno 9 (37,5 %) a nesplněno/neplněno 9 (37,5 %).

Oblast ochrana a podpora osob ohrožených domácím a genderově podmíněným násilím (včetně dětí) obsahuje celkem 16 výstupů s termínem plnění v roce 2020 a nesplněných nebo částečně splněných výstupů z roku předchozího. Z těchto 16 výstupů byl splněno/plněno 4 (25 %), částečně splněno/plněno 8 (50 %) a nesplněno/neplněno 4 (25 %).

Oblast zajištění přístupu ke spravedlnosti pro všechny osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím obsahuje celkem 10 výstupů s termínem plnění v roce 2020 a nesplněných nebo částečně splněných výstupů z roku předchozího. Z těchto 10 výstupů bylo splněno/plněno 5 (50 %) a částečně splněno/plněno 1 (10 %) a nesplněno/neplněno 4 (40 %).

Následující graf ukazuje přehled plnění výstupů v roce 2020 v rámci jednotlivých strategických oblastí Akčního plánu. Z přehledu je patrné, že poměrově nejvíce jsou plněny výstupy v oblasti přístupu obětí ke spravedlnosti a nejméně v oblasti jejich ochrany a podpory.

Graf č. 5: Přehled plnění opatření Akčního plánu v rámci jednotlivých strategických oblastí

